

Briselē, 31.7.2015.
COM(2015) 386 final

KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

Eiropas Savienības finansiālo interešu aizsardzība — Cīņa pret krāpšanu. 2014. gada ziņojums

{SWD(2015) 151 final}
{SWD(2015) 152 final}
{SWD(2015) 153 final}
{SWD(2015) 154 final}
{SWD(2015) 155 final}
{SWD(2015) 156 final}

SATURS

KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI Eiropas Savienības finansiālo interešu aizsardzība — Cīņa pret krāpšanu. 2014. gada ziņojums	4
KOPSAVILKUMS.....	4
1. IEVADS	7
2. ES politika krāpšanas apkarošanas jomā.....	7
2.1. Komisijas 2014. gadā īstenotās krāpšanas apkarošanas politikas iniciatīvas	7
2.1.1. Priekšlikums direktīvai par cīņu pret krāpšanu, kas skar Savienības finanšu intereses, izmantojot krimināltiesības	7
2.1.2. Priekšlikums Padomes Regulai par Eiropas Prokuratūras izveidi	8
2.1.3. Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar kuru groza Regulu (ES, Euratom) Nr. 966/2012 par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam	8
2.1.4. Korupcijas apkarošana ES.....	8
2.1.5. Ziņošana par pārkāpumiem — noteikumi daudzgadu finanšu shēmas (DFS) laikposmam no 2014. līdz 2020. gadam izdevumu daļā	8
2.1.6. Krāpšanas apkarošanas politika muitā	9
2.1.7. Cīņa pret tabakas izstrādājumu nelikumīgu tirdzniecību	10
2.1.8. PVN krāpšanas apkarošana	10
2.1.9. Krāpšanas apkarošanas noteikumi starptautiskajos nolīgumos.....	11
2.1.10. Publiskā iepirkuma noteikumi.....	11
2.1.11. Direktīva par euro un citu valūtu krimināltiesisko aizsardzību pret viltošanu.....	11
2.1.12. Komisijas stratēģija krāpšanas apkarošanai (CAFS)	12
2.1.13. Programmas Hercule un “Perikls”	12
2.2. Krāpšanas novēršanas koordinēšanas padomdevēja komiteja (COCOLAF)	13
2.3. Pasākumi pēc Eiropas Parlamenta rezolūcijām par Eiropas Savienības finansiālo interešu aizsardzību — Cīņa pret krāpšanu — 2012. un 2013. gada ziņojums	13
2.3.1. Eiropas Parlamenta 2014. gada 3. jūlija rezolūcija par Eiropas Savienības finansiālo interešu aizsardzību — Cīņa pret krāpšanu — 2012. gada ziņojums	13
2.3.2. Eiropas Parlamenta 2015. gada 11. marta rezolūcija par 2013. gada ziņojumu par ES finansiālo interešu aizsardzību — Cīņa pret krāpšanu	14
3. DALĪBVALSTU VEIKTIE PASĀKUMI PRET KRĀPŠANU UN CITĀM NELIKUMĪGĀM DARBĪBĀM, KAS APDRAUD ES FINANSIĀLĀS INTERESES	15
3.1. Pasākumi pret krāpšanu un citiem pārkāpumiem, kas apdraud ES finansiālās intereses.....	15

3.2.	Definīciju, kas paredzētas noteikumos attiecībā uz ziņošanu par pārkāpumiem, piemērošana dalībvalstīs	16
3.3.	2013. gada ieteikumu īstenošana.....	17
4.	KRĀPŠANA UN CITI PĀRKĀPUMI	18
4.1.	Ziņotie pārkāpumi un kopējās tendences, 2010.–2014. gads.....	18
4.2.	Pārkāpumi, par kuriem ziņots kā par krāpnieciskiem	18
4.2.1.	Ieņēmumi.....	20
4.2.2.	Izdevumi.....	21
4.2.3.	Dabas resursi (lauksaimniecība un lauku attīstība, kā arī zivsaimniecība).....	22
4.2.4.	Kohēzijas politika (2007.–2013. gada un 2000.–2006. gada plānošanas periods)	23
4.2.5.	Pirmspievienošanās politika (Pirmspievienošanās palīdzība (PAA) un Pirmspievienošanās palīdzības instruments (IPA)).....	24
4.2.6.	Komisijas tieši pārvaldīti izdevumi.....	24
4.3.	Pārkāpumi, par kuriem nav ziņots kā par krāpnieciskiem	24
4.3.1.	Ieņēmumi.....	25
4.3.2.	Izdevumi.....	25
4.4.	Eiropas Biroja krāpšanas apkarošanai (<i>OLAF</i>) veikto darbību rezultāti.....	26
5.	ATGŪŠANA UN CITI NOVĒRŠANAS UN LABOŠANAS PASĀKUMI.....	26
5.1.	Izdevumi — novēršanas mehānismi	27
5.1.1.	Pārtraukšana 2014. gadā.....	27
5.1.2.	Atlikšana	27
5.2.	Izdevumi — finanšu korekcijas un atgūšana 2014. gadā.....	27
5.3.	Atgūšana saistībā ar pašu resursu ieņēmumiem.....	28
6.	SECINĀJUMI UN IETEIKUMI.....	28
6.1.	Labāka koordinēšana un sadarbība — jauns stimuls cīņā pret krāpšanu	29
6.1.1.	Stiprākas tiesiskās un administratīvās struktūras labākai sadarbībai	29
6.1.2.	Pasākumi krāpšanas un korupcijas apkarošanai publiskajos iepirkumos	29
6.1.3.	Nozares pasākumi — izdevumi	29
6.1.4.	Nozares pasākumi — ieņēmumi	30
6.1.5.	Nākotnes plāni.....	30
6.2.	Uzlabota atklāšana — rezultāti un neatrisinātie jautājumi.....	30
6.2.1.	Izdevumi.....	30
6.2.2.	Ieņēmumi — kontroles stratēģiju atjaunināšana	31

KOPSAVILKUMS

Šo gada ziņojumu par Eiropas Savienības finansiālo interešu aizsardzību saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 325. pantu Komisija sniedz sadarbībā ar dalībvalstīm. Tas ietver Komisijas un dalībvalstu veiktos pasākumus cīņā pret krāpšanu un to rezultātus. Šis ir pirmais ziņojums, kas jāsniedz pašreizējai Komisijai, kura sāka darbu 2014. gada 1. novembrī. Saskaņā ar priekšsēdētāja Žana Kloda Junkera izklāstītajām politiskajām prioritātēm jaunā Komisija īsteno mērķtiecīgāku programmu, kurā īpaša nozīme piešķirta pareizas finanšu pārvaldības principiem. Ziņojumā iekļautie secinājumi un ieteikumi ir pamatoti ar tādas informācijas analīzi, kas pieejama par pēdējiem pieciem gadiem, kā arī šajā laikposmā konstatētajiem riskiem un problēmām.

ES līmenī veiktie pasākumi ES finansiālo interešu aizsardzībai 2014. gadā

Komisija 2014. gadā ir veiksmīgi īstenojusi savas 2011. gada jūnijā pieņemtās daudzgadu stratēģijas krāpšanas apkarošanai (CAFS) prioritārās darbības. Galvenais sasniegums — tagad visiem Komisijas dienestiem un aģentūrām ir izstrādāta krāpšanas apkarošanas stratēģija.

Komisija turpināja atbalstīt dalībvalstu centienus krāpšanas novēršanas jomā. Tā kā dalībvalstis pārvalda apmēram 80 % no ES budžeta, ir ārkārtīgi svarīgi, lai Komisija turpinātu palīdzēt dalībvalstīm izstrādāt savas krāpšanas apkarošanas valsts stratēģijas. Šajā ziņā galvenā nozīme varētu būt dalībvalstu Krāpšanas apkarošanas koordinācijas dienestiem (AFCOS).

Eiropas Parlaments un Padome 2014. gadā turpināja apspriest divus priekšlikumus par krimināltiesību efektivitātes stiprināšanu un uzlabošanu ES finansiālo interešu aizsardzības jomā, proti:

- 2012. gada jūlijā ierosināto priekšlikumu direktīvai par cīņu pret krāpšanu, izmantojot krimināltiesības, ar kuru vajadzētu novērst tās nepilnības dalībvalstu tiesību aktos krāpšanas apkarošanas jomā, kuras neļauj efektīvi saukt krāpniekus pie kriminālatbildības;
- 2013. gada jūlijā ierosināto priekšlikumu regulai par Eiropas Prokuratūras (EPPO) izveidi. Komisijas ierosinātā EPPO izveide būs ļoti ievērojams panākums, kas veicinās ES finansiālo interešu aizsardzību.

Turklāt 2014. gadā pieņemtās pārskatītās publiskā iepirkuma un sabiedrisko pakalpojumu direktīvas, kā arī jaunā koncesiju direktīva, definējot jēdzienu “interesu konflikts”, nosakot, ka elektroniskais iepirkums ir obligāts, un ieviešot uzraudzības un ziņošanas pienākumus, lai ierobežotu krāpšanu iepirkuma jomā un citus nopietnus pārkāpumus, lielā mērā uzlabo pārredzamību un nostiprina krāpšanas apkarošanas un korupcijas apkarošanas noteikumus.

Komisija 2014. gada 18. jūnijā pieņēma priekšlikumu par Finanšu regulas daļēju pārskatīšanu, lai pielīdzinātu to pārskatītajai Direktīvai par publisko iepirkumu. Šī pārskatīšana ietver stingrākus noteikumus attiecībā uz ekonomikas dalībnieku izslēgšanu un jaunas agrīnas atklāšanas un izslēgšanas datubāzes izveidi.

Attiecībā uz ES budžeta izdevumu daļu kopā ar dalībvalstīm 2014. gadā tika apspriesti un saskaņoti veidi ziņošanai par pārkāpumiem saistībā ar dalītās pārvaldības fondiem jaunajā 2014.–2020. gada plānošanas periodā. Tos paredzēts pieņemt 2015. gadā.

Attiecībā uz ES budžeta ieņēmumu daļu 2014. gadā tika veikti ievērojami pasākumi ES finansiālo interešu turpmākai aizsardzībai:

- ar pārskatīto Regulu (EK) Nr. 515/97 par dalībvalstu savstarpēju administratīvu palīdzību muitas jomā (kam jāstājas spēkā 2015. gadā) ir izveidota ES datubāze, kur

iekļautas preces, kuras ieved ES, izved no ES vai ved tranzītā caur ES. Turklāt 2014. gadā tika pierādīts, ka paziņojumi par savstarpēju palīdzību, kas izdoti pēc OLAF vadītajām kopīgajām muitas operācijām (JCO), ir svarīgs informācijas avots, lai atklātu pārkāpumus darījumos ar konkrētu veidu precēm;

- cīņa pret cigarešu kontrabandu un cīņa pret citiem tabakas izstrādājumu nelikumīgas tirdzniecības veidiem joprojām ir gan ES, gan dalībvalstu galvenā prioritāte. Komisija, cieši sadarbojoties ar dalībvalstīm, 2014. gadā turpināja aktīvi īstenot rīcības plānu, kas paredzēts Paziņojumā par cīņas pastiprināšanu pret cigarešu kontrabandu un citiem tabakas izstrādājumu nelikumīgas tirdzniecības veidiem.

Programma *Hercule III*, ko pieņēma 2014. gadā, palīdzēs stiprināt dalībvalstu muitas un policijas spēku darbības un pārvaldības spējas.

Ar šiem pasākumiem Komisija palīdz iezīmēt jaunu pavērsienu krāpšanas novēršanas politikā ES līmenī.

Ziņošana par krāpnieciskiem un ar krāpšanu nesaistītiem pārkāpumiem, kas apdraud ES budžetu, un to atklāšana

2014. gadā tika ziņots par 1649 pārkāpumiem (gan aizdomām par krāpšanu, gan konstatētu krāpšanu), kas bija saistīti ar ES finanšu līdzekļiem 538 miljonu euro apmērā. Ieņēmumu daļā ziņojumu skaits par krāpnieciskiem pārkāpumiem ir palielinājies. Izdevumu daļā pārkāpumu skaits 2014. gadā nedaudz samazinājās, salīdzinot ar 2013. gadu, toties saistītās summas palielinājās. Atklāšanas un ziņošanas jomā dalībvalstu starpā joprojām vērojamas atšķirības, tomēr tās nav tik izteiktas kā iepriekšējos gados.

Dažas tendences pēdējos divos gados ir kļuvušas izteiktākas: turpinās pārvaldes struktūru iesaistīšanās krāpniecisko pārkāpumu atklāšanā, vienlaikus visbiežāk konstatētais darbības veids ir viltotu dokumentu izmantošana.

Gan summu, gan skaita ziņā palielinās tādu pārkāpumu skaits, par kuriem neziņo kā par krāpnieciskiem. Tas lielā mērā atspoguļo dažādo izdevumu programmu pakāpenisku īstenošanu un to, ka ir pastiprinātas Eiropas iestāžu kontroles sistēmas un valstu revīzijas dienesti.

Novēršanas un labošanas pasākumi

Komisija 2014. gadā veica pasākumus, lai nodrošinātu, ka ES resursi tiek tērēti atbilstīgi pareizas finanšu pārvaldības principam un ka ES finansiālās intereses tiek aizsargātas pienācīgi. Tā pieņēma 193 lēmumus par maksājumu pārtraukšanu (vairāk nekā 7,7 miljardu euro apmērā) kohēzijas politikas jomā un lauku attīstības jomā. No tiem 145 lēmumi 2014. gada beigās joprojām ir atvērti (par aptuveni 4,8 miljardiem euro pārtraukto maksājumu). Komisija pieņēma arī sešpadsmit jaunus lēmumus par maksājumu atlikšanu.

Komisija noteica finanšu korekcijas par vairāk nekā 2,2 miljardiem euro un izdeva atgūšanas rīkojumus par 736 miljoniem euro.

Labošanas pasākumi, kas pieņemti 2014. gadā, apliecina, ka Savienības finansiālās intereses tiek pienācīgi aizsargātas. Tomēr tagad risks, ka netiek atgūtas tās summas, kuras jau ir nepamatoti samaksātas atbalsta saņēmējiem, bet kurām ir jāveic finanšu korekcijas, var attiekties uz valstu budžetiem.

Dalībvalstu veiktie pasākumi

Visas dalībvalstis 2014. gada beigās bija izveidojušas savus krāpšanas apkarošanas koordinācijas dienestus (AFCOS). Strukturēta koordinācija starp krāpšanas apkarošanas dienestiem un citām valstu iestādēm ir apliecinājusi labāko praksi.

Dalībvalstis 2014. gadā veica arī lielu skaitu citu krāpšanas apkarošanas pasākumu saistībā ar publisko iepirkumu, finanšu noziedzību, interešu konfliktu, korupciju, krāpšanas un ziņotāju noteikšanu.

Definīciju, kas paredzētas noteikumos attiecībā uz ziņošanu par pārkāpumiem, piemērošana dalībvalstīs

Šā gada ziņojumā īpaša uzmanība pievērsta tam, kā dalībvalstīs piemēro definīcijas, kas attiecas uz ziņošanu par (krāpnieciskiem un ar krāpšanu nesaistītiem) pārkāpumiem, un ievēro ziņošanas termiņus. Lai gan dalībvalstīs mēģināts optimizēt noteikumu attiecībā uz ziņošanu par pārkāpumiem piemērošanu, ir konstatētas atšķirības. Pamatojoties noteikumiem attiecībā uz ziņošanu par pārkāpumiem jaunajā plānošanas periodā, kuru šobrīd pieņem, un informāciju, kas savākta un analizēta saistībā ar šo ziņojumu, Komisija sniegs dalībvalstīm norādījumus, kas palīdzēs izveidot saskaņotu pieeju šādu definīciju interpretācijai, tādējādi uzlabojot dalībvalstu paziņoto datu salīdzināmību.

1. IEVADS

Katru gadu saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 325. panta 5. punktu Komisija sadarbībā ar dalībvalstīm iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei ziņojumu par pasākumiem, kuri veikti pret krāpšanu un citādu nelikumīgu rīcību, kas apdraud ES finansiālās intereses.

ES un dalībvalstis kopīgi uzņemas atbildību par ES finansiālo interešu aizsardzību un cīņu pret krāpšanu. Valstu iestādes pārvalda aptuveni 80 % ES izdevumu un iekasē tradicionālos pašu resursus (TPR). Komisija pārrauga abas šīs jomas, nosaka standartus un pārbauda atbilstību. Komisijas un dalībvalstu cieša sadarbība ir svarīga, lai nodrošinātu ES finansiālo interešu efektīvu aizsardzību. Viens no galvenajiem šā ziņojuma mērķiem ir novērtēt, cik veiksmīga šī sadarbība bija 2014. gadā un kā to varētu uzlabot.

Šajā ziņojumā aprakstīti 2014. gadā ES līmenī veiktie pasākumi un sniegts kopsavilkums un vērtējums dalībvalstu veiktajiem krāpšanas novēršanas pasākumiem. Iekļauta arī analīze par galvenajiem valstu un Eiropas iestāžu panākumiem ar ES izdevumiem un ieņēmumiem saistītas krāpšanas un pārkāpumu atklāšanā un ziņošanā par tiem. Ziņojumā īpaša uzmanība pievērsta tam, kā katrā dalībvalstī piemēro noteikumus attiecībā uz ziņošanu par pārkāpumiem, jo šā ziņojuma analītiskā daļa pamatota ar informāciju, kas saņemta šajos ziņojumos.

Ziņojumam ir pievienoti seši Komisijas dienestu darba dokumenti¹. Šo dokumentu starpā ir: “Līguma 325. panta īstenošana dalībvalstīs 2014. gadā”, “Ieteikumi pasākumiem pēc Komisijas ziņojuma par ES finansiālo interešu aizsardzību — cīņa pret krāpšanu (2013. gads)” un “Pārkāpumu statistiskā analīze” ar tabulām, kurās apkopoti katras dalībvalsts krāpšanas apkarošanas darbību rezultāti.

2. ES POLITIKA KRĀPŠANAS APKAROŠANAS JOMĀ

2.1. Komisijas 2014. gadā īstenotās krāpšanas apkarošanas politikas iniciatīvas

2.1.1. Priekšlikums direktīvai par cīņu pret krāpšanu, kas skar Savienības finanšu intereses, izmantojot krimināltiesības

Komisija 2012. gada jūlijā iesniedza priekšlikumu direktīvai par ES finansiālo interešu aizsardzību, izmantojot krimināltiesības². Priekšlikuma mērķis ir stiprināt pašreizējo tiesisko regulējumu, izveidojot vienotus minimālos noteikumus tādu noziedzīgu nodarījumu noteikšanai, kuri apdraud Savienības finansiālās intereses, kā arī attiecībā uz sankcijām un šādu noziegumu laika ierobežojumiem. Eiropas Parlaments un Padome sāka sarunas 2014. gada otrajā pusē pēc tam, kad Padome 2013. gada 6. jūnijā pieņēma vispārējo pieeju un Eiropas Parlaments 2014. gada 16. aprīlī to pieņēma pirmajā lasījumā.

¹ Līguma 325. panta īstenošana dalībvalstīs 2014. gadā; ii) To pārkāpumu statistisks novērtējums, par kuriem 2014. gadā ziņots pašu resursu, dabas resursu, kohēzijas politikas un pirmspievienošanās palīdzības jomā; iii) Ieteikumi pasākumiem pēc Komisijas ziņojuma par ES finansiālo interešu aizsardzību — cīņa pret krāpšanu (2013. gads); iv) Metodika, kas izmantota 2014. gadā ziņoto pārkāpumu statistiskajā novērtējumā; v) Gada pārskats ar informāciju par programmas *Hercule III* rezultātiem 2014. gadā; vi) Komisijas krāpšanas apkarošanas stratēģijas (CAFS) īstenošana.

² COM(2012) 363 final

2.1.2. *Priekšlikums Padomes Regulai par Eiropas Prokuratūras izveidi*

Komisija 2013. gada 17. jūlijā pieņēma priekšlikumu regulai par Eiropas Prokuratūras (EPPO) izveidi³ kā galveno iniciatīvu Komisijas vispārējā stratēģijā, kuras mērķis ir ES finansiālo interešu aizsardzības uzlabošana.

Priekšlikuma galvenais mērķis ir izveidot saskaņotu un efektīvu Eiropas sistēmu, lai izmeklētu noziedzīgus nodarījumus, kas apdraud ES finansiālās intereses, kā definēts priekšlikumā Direktīvai par cīņu pret krāpšanu, izmantojot krimināltiesības (2.1.1. punkts).

Sarunas Padomē 2014. gada beigās joprojām turpinājās. Eiropas Parlaments 2014. gada martā pieņēma pirmo starpposma ziņojumu⁴, bet 2015. gada aprīlī — otro ziņojumu⁵, atbalstot EPPO galvenos elementus.

2.1.3. *Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar kuru groza Regulu (ES, Euratom) Nr. 966/2012 par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam*

Komisija 2014. gada 18. jūnijā pieņēma priekšlikumu⁶ par Finanšu regulas daļēju pārskatīšanu, lai pielīdzinātu to pārskatītajai Direktīvai par publisko iepirkumu. Priekšlikuma galvenais mērķis ir Savienības finansiālo interešu stiprināšana, izveidojot sistēmu, ko uztur Komisija, lai atvieglinātu tādu risku agrīnu atklāšanu, kuri apdraud Savienības finansiālās intereses, un ekonomikas dalībnieku izslēgšanu, liedzot tiem iespēju turpmāk saņemt ES finanšu līdzekļus, un/vai šādu ekonomikas dalībnieku finansiālu sodīšanu.

Likumdevējs šo priekšlikumu apstiprināja 2015. gada jūnijā, un jaunie noteikumi tiks piemēroti no 2016. gada janvāra.

2.1.4. *Korupcijas apkarošana ES*

Komisija 2014. gadā publicēja savu pirmo ES pretkorupcijas ziņojumu, kur bija iekļauta nodaļa par korupciju publiskajā iepirkumā. Ziņojumā novērtēts, kā dalībvalstis risina korupcijas jautājumu, izvērtēts, kā tiesību akti un politikas virzieni tiek īstenoti praktiski, un ierosināts, kā katra valsts var uzlabot savu darbu pretkorupcijas jomā.

Ņemot vērā ziņojumu, Komisija izveidoja dalībvalstu valsts kontaktpunktus un iekļāva pretkorupcijas mērķus Eiropas pusgada ekonomikas pārvaldības procesā. Divpadsmit dalībvalstis saistībā ar Eiropas pusgadu 2014. gadā saņēma ieteikumus attiecībā uz korupciju, kuri pēc tam tika apspriesti valsts apmeklējumos.

Komisija arī gatavojās 2015. gada pavasarī sākt pieredzes apmaiņas programmas īstenošanu.

2.1.5. *Ziņošana par pārkāpumiem — noteikumi daudzgadu finanšu shēmas (DFS) laikposmam no 2014. līdz 2020. gadam izdevumu daļā*

Saistībā ar jauno 2014.–2020. gada plānošanas periodu deleģētajos un īstenošanas aktos bija jānosaka veidi ziņošanai par pārkāpumiem visās dalītās pārvaldības jomās⁷. Komisija 2014. gadā vienojās par četrām deleģētajām un četrām īstenošanas regulām, kas tika apspriestas un saskaņotas dalībvalstu ekspertu līmenī. Tās paredzēts pieņemt 2015. gadā. Lai

³ COM(2013) 534 final

⁴ P7_TA(2014)0234 — Eiropas Parlamenta 2014. gada 12. marta rezolūcija par priekšlikumu Padomes regulai par Eiropas Prokuratūras izveidi (COM(2013) 0534 – 2013/0255(APP)).

⁵ A8-0055/2015 (APP) 29/4/2015.

⁶ (COM(2014) 358).

⁷ Regulas (ES) Nr. 1303/2013 122. pants, OV 347, 20.12.2013., 320. lpp., Regulas (ES) Nr. 10306/2013 48. un 50. pants, OV 347, 20.12.2013., 549. lpp., Regulas (ES) Nr. 223/2014 30. pants, OV 72, 12.3.2014., 1. lpp. un Regulas (ES) Nr. 514/2014 5. pants, OV 150, 20.5.2014., 112. lpp.

panāktu maksimālu skaidrību, vienlaikus maksimāli samazinot dalībvalstu administratīvo slogu, cik vien iespējams tika saskaņoti noteikumi visās ES izdevumu jomās. Dalībvalstu sniegtā informācija izklāstīta Komisijas gada ziņojumā, ko iesniedz saskaņā ar LESD 325. pantu.

2.1.6. Krāpšanas apkarošanas politika muitā

2.1.6.1. Savstarpējā administratīvā palīdzība (priekšlikums par grozījumiem Regulā (EK) Nr. 515/97)

Komisija 2013. gadā pieņēma priekšlikumu par grozījumiem Regulā (EK) Nr. 515/97⁸. Pēc tam 2014. gadā notika Eiropas Parlamenta un Padomes sarunas. Šīs sarunas tika sekmīgi pabeigtas ar politisku vienošanos 2014. gada 18. decembrī. Iestādes atzinīgi novērtēja šo vienošanos, kas novērsa konkrētas nepilnības pašreizējos noteikumos par dalībvalstu un Komisijas savstarpējo palīdzību. Šā priekšlikuma mērķis ir izveidot ES datubāzi, kur uzskaitītas preces, kuras ievēd ES, izved no ES vai ved tranzītā caur ES. Turklāt priekšlikumā paredzēta konteineru uzraudzības sistēma, kurā Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (OLAF) varēs analizēt konteineru pārvietošanu, lai atklātu iespējamās krāpnieciskas darbības. Paredzēts, ka regula stāsies spēkā 2015. gada vidū, bet attiecīgie sekundārie tiesību akti tiks pieņemti līdz 2016. gada sākumam.

2.1.6.2. Kopīgās muitas operācijas (JCO)

Kopīgās muitas operācijas ir koordinēti un mērķorientēti operatīvie pasākumi, ko konkrētā laikposmā dalībvalstu un trešo valstu muitas iestādes īsteno, lai apkarotu preču pārrobežu kontrabandu.

OLAF 2014. gadā sadarbojās ar dalībvalstīm septiņās JCO, sniedzot informāciju, tehnisko un/vai finansiālo atbalstu, AFIS platformā nodrošinot drošu piekļuvi informācijai un informācijas apmaiņu, kā arī nodrošinot piekļuvi saviem pastāvīgās operatīvās koordinēšanas mehānismiem, lai atvieglinātu kopīgo muitas operāciju izpildi, kurās iesaistīts liels skaits dalībnieku.

- JCO REPLIC⁹: šīs operācijas mērķis bija preču imports, kas pārkāpj intelektuālā īpašuma tiesības, un īpaša uzmanība tika pievērsta bīstamām precēm, kas var apdraudēt vidi vai iedzīvotāju veselības drošību. Šajā operācijā tika konfiscēti 1,2 miljoni viltotu preču, tostarp, smaržas, automašīnu un velosipēdu rezerves daļas, rotaļlietas, modes aksesuāri un elektroniskās ierīces, kā arī 130 miljoni cigarešu. Tikai cigarešu konfiskācija vien novērsa muitas nodevu un nodokļu zaudējumus 25 miljonu euro vērtībā.

- JCO SNAKE¹⁰: šī JCO bija vērsta pret vērtības pazemināšanu tekstilprecēm un apaviem, kas importēti no Ķīnas. Šajā operācijā tika atklāti vairāk nekā 1500 konteineru, kuru muitas vērtība bija deklarēta ievērojami zemāka, tādējādi novēršot iespējamās muitas nodevu zaudējumus vairāk nekā 80 miljonu euro vērtībā.

- JCO ERMIS¹¹: šīs operācijas mērķis bija atklāt viltotas preces, kuras nelielās pakās iesūta ES pa pastu no trešām valstīm. Tika konfiscēti vairāk nekā 70 000 tūkstoši dažādu priekšmetu,

⁸ OV L 82, 22.3.1997., 1.–16. lpp.

⁹ Operāciju koordinēja OLAF, un tā tika rīkota saistībā ar Āzijas un Eiropas sanāksmi (ASEM), lai kopīgi apkarotu preču viltošanu. Tajā piedalījās visas ES dalībvalstis, Norvēģija, Šveice un 11 citi ES starptautiskie partneri ārpus ES, kā arī Eiropols, Interpols un Pasaules Muitas organizācija.

¹⁰ Operāciju koordinēja OLAF un Ķīnas Galvenās muitas pārvaldes Kontrabandas novēršanas birojs, tajā piedalījās ne vien visu ES dalībvalstu, bet arī Ķīnas Tautas Republikas muitas pārvaldes.

¹¹ Operāciju koordinēja Grieķijas Muitas pārvalde un OLAF; tajā piedalījās ES dalībvalstis, bijusī Dienvidslāvijas Maķedonijas Republika, Melnkalne, Serbija un Turcija.

piemēram, mobilie tālruņi, saulesbrilles, nelielas velosipēdu rezerves daļas, zāles un farmācijas līdzekļi.

- *JCO ATHENA IV*¹²: šīs *JCO* mērķis bija nedeklarētas skaidras naudas atklāšana, kā arī nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršana Eiropas Savienības teritorijā. Šajā operācijā tika aizturēti un konfiscēti vairāk nekā EUR 1 200 000 skaidrā naudā.

- *JCO WAREHOUSE II*¹³: šīs *JCO* mērķis bija tabakas izstrādājumu un alkohola kontrabandas un akcīzes nodokļa krāpšanas gadījumu apkarošana. Operācijas galīgo rezultātu izvērtēšana vēl turpinās.

- Reģionālā *JCO "ICARE"*¹⁴: šī bija jūras uzraudzības operācija, ko koordinēja Francijas muita, tās mērķis bija sensitīvu preču nelikumīgas tirdzniecības atklāšana jūrā, Atlantijas reģionā.

- Reģionālā *JCO "ISIS 2014"*¹⁵: jūras operācija, ko koordinēja Spānijas muita, tās mērķis bija sensitīvu preču nelikumīgas tirdzniecības atklāšana Vidusjūrā. Operācijā tika konfiscēti 39,3 kg marihuānas.

2.1.6.3. Krāpšanas apkarošanas informācijas sistēma (*AFIS*)

Krāpšanas apkarošanas informācijas sistēma (*AFIS*) ir krāpšanas apkarošanas lietojumprogrammu kopums, kuru uztur *OLAF* un kuras mērķis ir savlaicīga un droša ar krāpšanu saistītas informācijas apmaiņa starp atbildīgajām valstu iestādēm, kā arī attiecīgo datu glabāšana un analīze. Tā aptver divas galvenās jomas: savstarpējo palīdzību muitas jautājumos un ziņojumu par pārkāpumiem pārvaldību.

AFIS savstarpējās palīdzības datubāzēs un moduļos 2014. gadā kopumā tika reģistrēti 6560 gadījumi. Tranzīta informācijas datu bāze (*ATIS*) ir saņēmusi informāciju par septiņiem miljoniem jaunu tranzīta pārvadājumu, kas kopā veido 31,5 miljonu preču apriti. Pārkāpumu pārvaldības sistēma (*IMS*) no dalībvalstīm un kandidātvalstīm saņēma 23 735 jaunus ziņojumus. Izmantojot *AFIS* sistēmas virtuālo operāciju koordinācijas komponentu (*VOCU*) kā saziņas rīku, 2014. gadā kopumā tika īstenotas septiņas *JCO*.

Programmas budžets 2014. gadā bija 6,4 miljoni euro.

2.1.7. Cīņa pret tabakas izstrādājumu nelikumīgu tirdzniecību

Paziņojumu par cīņas pastiprināšanu pret cigarešu kontrabandu un citiem tabakas izstrādājumu nelikumīgas tirdzniecības veidiem¹⁶, ko pieņēma 2013. gadā, papildināja visaptverošs rīcības plāns. No tā brīža Komisija, cieši sadarbojoties ar dalībvalstīm, ir aktīvi īstenojusi rīcības plānu. Šim tematam veltītajās sanāksmēs 2014. gadā piedalījās dalībvalstu eksperti.

2.1.8. PVN krāpšanas apkarošana

Padome 2014. gada decembrī pilnvaroja Komisiju sākt sarunas ar Norvēģiju par nolīgumu ar ES par administratīvo sadarbību un nodokļu atmaksāšanu PVN jomā. Sarunu sākums paredzēts 2015. gada jūnijā. Visas dalībvalstis 2014. gada jūnijā tika iepazīstinātas ar

¹² Operāciju koordinēja Latvijas Valsts ieņēmumu dienesta Muitas pārvalde un *OLAF*, tajā piedalījās visas ES dalībvalstis un Eiropols.

¹³ Operāciju koordinēja Itālijas Muitas un monopolu aģentūra un *OLAF*.

¹⁴ Operāciju koordinēja Francijas muita, tajā piedalījās Īrijas, Portugāles, Spānijas, Apvienotās Karalistes, Vācijas, Itālijas un Nīderlandes muitas pārvaldes.

¹⁵ Operāciju koordinēja Francijas muita, tajā piedalījās Itālijas un Spānijas muitas dienesti.

¹⁶ COM(2013) 324 final, 6.6.2013.

Beniluksa valstu izmēģinājuma projektu, kura mērķis bija ieviest pārrobežu krāpšanas gadījumu analīzi, izmantojot *Eurofisc* tīklu. Pēc tam vairākums *Eurofisc* grupas dalībnieku prasīja paplašināt šo izmēģinājuma projektu, iekļaujot visas dalībvalstis. *Eurofisc* tīklā turpinās operatīvās informācijas apmaiņa par pārrobežu krāpšanas gadījumiem, kā arī notiek mēģinājumi iekļaut jaunus informācijas avotus, piemēram, transportlīdzekļu reģistrācijas datus. Turklāt ievērojamus panākumus guva *Fiscalis* projekta grupa, kas centās uzlabot nodokļu administrāciju un muitas pārvalžu sadarbību. Attiecībā uz jauno apdraudējumu, ko rada elektroniskā tirdzniecība, tika izveidota projekta grupa, lai apkopotu valstu nodokļu administrāciju labāko praksi šajā jomā.

2.1.9. *Krāpšanas apkarošanas noteikumi starptautiskajos nolīgumos*

Daudzos ES starptautiskajos nolīgumos iekļauti noteikumi par savstarpējo administratīvo palīdzību (MAA) muitas jautājumos, bet preferenciālo nolīgumu gadījumos — arī pasākumi preferenciālā režīma piemērošanai.

2014. gadā spēkā bija 48 nolīgumi, kuros bija ietverti MAA noteikumi 71 trešai valstij, kā arī notika sarunas ar 49 valstīm, tostarp lielākajiem tirdzniecības partneriem, piemēram, ASV un Japānu. Tika pabeigtas sarunas ar Kanādu un Vjetnamu. Spēkā stājās brīvās tirdzniecības nolīgumi ar Gruziju un Moldovu. Plānots, ka 2016. gada 1. janvārī stāsies spēkā padziļināta un visaptveroša brīvās tirdzniecības zona (DCFTA) ar Ukrainu. Visos minētajos nolīgumos ir iekļauti MAA noteikumi un pasākumi preferenciālā režīma piemērošanai.

Komisija cenšas iekļaut krāpšanas apkarošanas noteikumus arī citos ES starptautiskajos nolīgumos, piemēram, asociācijas nolīgumos un partnerības nolīgumos. *OLAF* sarunas ar Kazahstānu par krāpšanas apkarošanas noteikumu iekļaušanu partnerības un sadarbības nolīgumā (PSN) 2014. gadā noritēja veiksmīgi. Turpinājās sarunas ar Malaiziju par līdzīgu noteikumu iekļaušanu.

2.1.10. *Publiskā iepirkuma noteikumi*

2014. gada aprīlī stājās spēkā pārskatītās publiskā iepirkuma un sabiedrisko pakalpojumu direktīvas, kā arī jaunā koncesiju direktīva¹⁷. Jaunās direktīvas, definējot jēdzienu “interesu konflikts”, nosakot, ka elektroniskais iepirkums ir obligāts, un ieviešot uzraudzības un ziņošanas pienākumus, lai ierobežotu krāpšanu iepirkuma jomā un citus nopietnus pārkāpumus, uzlabo pārredzamību un nostiprina krāpšanas apkarošanas un korupcijas apkarošanas noteikumus. Transponējot jaunās direktīvas, dalībvalstīm būs iespēja veicināt efektivitāti, likvidēt nepilnības, uzlabot publiskā iepirkuma procesu efektivitāti un pārredzamību, kā arī pastiprināt vajadzīgos kontroles un sankciju mehānismus, nemazinot procesa efektivitāti.

Komisija palīdz dalībvalstīm transponēt publiskā iepirkuma tiesību aktu kopumu un cieši sadarbojas ar dažām dalībvalstīm jautājumos par konkrētai valstij specifiskiem risinājumiem.

2.1.11. *Direktīva par euro un citu valūtu krimināltiesisko aizsardzību pret viltošanu*

Direktīva 2014/62/ES¹⁸ par euro un citu valūtu krimināltiesisko aizsardzību pret viltošanu tika pieņemta 2014. gada maijā¹⁹.

¹⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/23/ES (2014. gada 26. februāris) par koncesijas līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanu, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/24/ES (2014. gada 26. februāris) par publisko iepirkumu un ar ko atceļ Direktīvu 2004/18/EK, un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/25/ES (2014. gada 26. februāris) par iepirkumu, ko īsteno subjekti, kuri darbojas ūdensapgādes, enerģētikas, transporta un pasta pakalpojumu nozarēs, un ar ko atceļ Direktīvu 2004/17/EK.

¹⁸ OV L 151, 21.5.2014., 1. lpp.

¹⁹ 2014. gadā šo kompetenci no *OLAF* pārņēma *ECFIN* GD.

Direktīvas pamatā ir Padomes Pamatlēmums 2000/383/TI par aizsardzības pret viltošanu pastiprināšanu, izmantojot kriminālsodus un citas sankcijas, kurš tika pieņemts saistībā ar euro ieviešanu, un aizstāj to. Direktīvā ieviesti noteikumi attiecībā uz šādiem elementiem:

- valūtas viltošanas gadījumos ir pieejami efektīvi izmeklēšanas līdzekļi;
- par vissmagākajiem viltošanas nodarījumiem paredzēts vienāds maksimālais sods;
- konfiscēto viltoto euro banknošu un monētu nosūtīšana uz valstu analīzes centriem un monētu valstu analīzes centriem, lai tiesvedības laikā veiktu analīzi un identificēšanu un varētu atklāt apgrozībā esošos viltotos euro;
- pienākums reizi divos gados ziņot Komisijai ar valūtas viltošanu saistīto veikto noziedzīgo nodarījumu un notiesāto personu skaitu.

2.1.12. Komisijas stratēģija krāpšanas apkarošanai (CAFS)

2014. gads ir jau otrais gads, kad Komisija ziņo par CAFS īstenošanu²⁰.

Ziņojumā par 2013. gadu galvenā uzmanība pievērsta CAFS trīs prioritārajām darbībām:

1. krāpšanas apkarošanas punktu iekļaušana tiesību aktu priekšlikumos DFS 2014.–2020. gadam;
2. krāpšanas apkarošanas stratēģiju izveidošana Komisijas līmenī;
3. publiskā iepirkuma direktīvu pārskatīšana.

Krāpšanas apkarošanas stratēģijas Komisijas līmenī 2014. gadā tika paplašinātas, iekļaujot ES aģentūras. Turklāt Krāpšanas novēršanas koordinēšanas padomdevējas komitejas ekspertu grupā tika izstrādāti divi vadlīniju dokumenti. Viena vadlīniju dokumenta mērķis ir atbalstīt dalībvalstis krāpšanas apkarošanas valsts stratēģiju izveidošanā. Līdz šim šādas stratēģijas ir izveidojušas piecas dalībvalstis. Otrā vadlīniju dokumentā uzsvērtā revidentu nozīme krāpšanas novēršanas un atklāšanas jomā. Abi dokumenti izstrādāti, cieši sadarbojoties ar dalībvalstu ekspertiem.

Komisija 2014. gadā regulāri rīkoja vairākas konferences un piedalījās semināros, ko, īstenojot savas nozaru krāpšanas apkarošanas stratēģijas, dalībvalstis vai aģentūras rīkoja, lai veicinātu informētību par krāpšanu.

2.1.13. Programmas Hercule un “Perikls”

2.1.13.1. Programmas Hercule īstenošana

Programma *Hercule III*²¹ (2014.–2020. gadam) atbalsta darbības, kuru mērķis ir cīņa pret krāpšanu, korupciju un pārējām nelikumīgām darbībām, kas apdraud Eiropas Savienības finansiālās intereses. Budžetā 2014. gadā bija pieejami 13,7 miljoni euro, lai finansētu darbības, kas stiprina dalībvalstu muitas un policijas spēku operatīvās un administratīvās spējas, apmācību, konferences un IT atbalstu²².

Programmas *Hercule III* īstenošanas pirmajā gadā tika piešķirts finansējums 21 tehniskā atbalsta darbībai, ko veica dalībvalstu tiesībaizsardzības iestādes (8,7 miljoni euro). Šīs darbības bija, piemēram, rentgena skeneru iegāde izvietojšanai pie ES ārējām robežām, lai pārbaudītu konteinerus, kravas automašīnas un citus transportlīdzekļus. Izmantojot skenerus, tika atklāts ievērojams daudzums kontrabandas un viltotu cigarešu un tabakas, kā arī atklāti alkoholiskie dzērienu, narkotikas un ieroči.

²⁰ Sk. Komisijas dienestu darba dokumentu vi) par CAFS īstenošanu.

²¹ Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 26. februāra Regula (EK) Nr. 250/2014.

²² Sk. Komisijas dienestu darba dokumentu v) “Gada pārskats ar informāciju par *Hercule III* programmas rezultātiem 2014. gadā”.

Programmas *Hercule III* finansējums tika izmantots arī 34 dotācijām un līgumiem par 55 konferenču un apmācības semināru rīkošanu 2014. gadā, tādējādi nodrošinot iespēju dalībvalstu tiesībaizsardzības iestāžu darbiniekiem satikties un apmainīties ar informāciju par labāko praksi cīņā pret pārkāpumiem, korupciju un krāpšanu.

Neatkarīgs vērtētājs 2014. gadā izvērtēja programmu *Hercule II*²³, kuras īstenošana tika pabeigta 2013. gadā. Novērtējumā tika apstiprināts, ka ar īstenoto programmu par saprātīgām izmaksām ir panākta vēlāmā ietekme, ko atzinīgi novērtēja ieinteresētās personas, un ir izdevies nodrošināt pievienoto vērtību. Pamatojoties uz šo vērtējumu, Komisija 2015. gada 27. maijā pieņēma savu ziņojumu²⁴ par programmas *Hercule II* 7. pantā noteikto mērķu sasniegšanu.

2.1.13.2. Programmas “Perikls” īstenošana

2014. gada martā tika pieņemta Regula (ES) Nr. 331/2014²⁵, ar ko izveido programmu “Perikls 2020” — apmaiņas, atbalsta un mācību programmu euro aizsardzībai pret viltošanu. 2015. gadā plānots pieņemt Padomes regulu, ar ko Regulas (ES) Nr. 331/2014 piemērošanu attiecina arī uz neiesaistītajām dalībvalstīm.

Īstenojot programmu “Perikls”, kas paredzēta euro banknošu un monētu aizsardzībai pret krāpšanu un viltošanu, Komisija piedalījās desmit pasākumos, tostarp konferencēs, semināros un darbinieku apmaiņā, ko rīkoja Komisija un/vai dalībvalstis. Šo pasākumu īpašais mērķis bija kopīgas darbības un reģionālas sadarbības veicināšana nestabilās zonās, kā arī dažādu speciālistu sadarbības stiprināšana, lai aizsargātu euro pret viltošanu. Līdz 2014. gada beigām tika izpildītas saistības 94,5 % apmērā no programmas “Perikls” EUR 924 200 budžeta²⁶.

2.2. Krāpšanas novēršanas koordinēšanas padomdevēja komiteja (COCOLAF)

Krāpšanas novēršanas koordinēšanas padomdevēja komitejas (COCOLAF)²⁷ un dalībvalstu ekspertu kopīgajā 2014. gada sanāksmē bija iespēja cita starpā apspriest gan galvenās tendences cīņā pret tabakas izstrādājumu nelikumīgu tirdzniecību, gan ziņošanu par pārkāpumiem saistībā ar ES finanšu līdzekļu izlietošanu jaunajā daudzgadu finanšu shēmā 2014.–2020. gadam.

2014. gadā tikās četras COCOLAF apakšgrupas, radot iespēju vienoties par pārkāpumu ziņošanu un sagatavot vadlīnijas, kā minēts 2.1.11. punktā. Jaunizveidotie AFCOS arī apmainījās ar pieredzi un labāko praksi, kas gūta, veicot krāpšanas apkarošanas darbības.

2.3. Pasākumi pēc Eiropas Parlamenta rezolūcijām par Eiropas Savienības finansiālo interešu aizsardzību — Cīņa pret krāpšanu — 2012. un 2013. gada ziņojums

2.3.1. Eiropas Parlamenta 2014. gada 3. jūlija rezolūcija par Eiropas Savienības finansiālo interešu aizsardzību — Cīņa pret krāpšanu — 2012. gada ziņojums

Atbildot uz Parlamenta prasību nošķirt jēdzienus “krāpšana”, “kļūdas” un “pārkāpumi”, Komisija uzsvēra atšķirību starp pārkāpumiem, par kuriem ziņots kā par krāpnieciskiem (tie ietver gan aizdomas par krāpšanu, gan konstatētu krāpšanu), un pārkāpumiem, par kuriem nav ziņots kā par krāpnieciskiem. Termina “pārkāpums” definīcija ietver gan tīšus (gadījumos, kad ir aizdomas par krāpšanu vai konstatēta krāpšana), gan netīšus ES noteikumu

²³ Eiropas Parlamenta un Padomes 2007. gada 23. jūlija Lēmums Nr. 878/2007/EK, OV L 193, 27.7.2007., 18. lpp.

²⁴ COM(2015) 221 *final*, 2015. gada 27. maijs. Komisijas ziņojums Eiropas Parlamentam un Padomei par programmas *Hercule II* mērķu sasniegšanu.

²⁵ OV L 103, 5.4.2014., 1. lpp.

²⁶ Skatīt 18. zemsvītras piezīmi.

²⁷ Komisijas 1994. gada 23. februāra Lēmums 94/140/EK, kurā grozījumi izdarīti 2005. gada 25. februārī.

pārkāpumus, kuriem ir finansiāla ietekme uz ES budžetu. ES tiesību aktos jēdziens “kļūda” nav definēts, jo to lieto revīzijas praksē un uz to neattiecas LESD 325. pantā noteiktais ziņošanas pienākums. Attiecībā uz 2012. gadu ir sniegta informācija par to, attiecībā uz cik lielu daļu no pārkāpumiem, par kuriem ziņots kā par krāpnieciskiem, dalībvalstis norādījušas, ka krāpšana faktiski konstatēta.

Komisija ir atzinusi, ka metodes, ko dalībvalstis izmanto krāpšanas atklāšanai un kriminālvajāšanai, atšķiras. Tomēr pēdējos gados tā ir veltījusi laiku un resursus tam, lai veicinātu visu ES budžetu apdraudošas krāpšanas atklāšanā un novēršanā iesaistīto pušu informētību par krāpšanu.

Tiesiskajā regulējumā par ES finanšu līdzekļiem, kas izmaksāti saistībā ar dalīto pārvaldību 2014.–2020. gadā, tika noteikts, ka vadošajām iestādēm (VI) jāievieš efektīvi un samērīgi krāpšanas apkarošanas pasākumi, pamatojoties uz riska novērtējumu. Arī valstu revīzijas iestādēm ir jāpārbauda, kā VI pilda šos pienākumus, t. i., ievieš efektīvus un samērīgus krāpšanas apkarošanas pasākumus, ņemot vērā apzinātos riskus.

Attiecībā uz korupciju Komisija no 2012. gada savos ziņojumos par finansiālo interešu aizsardzību iekļāvusi atsauces uz vairākiem paziņotiem korupcijas gadījumiem, kuri ietekmē ES finansiālās intereses. Turklāt Komisija reizi divos gados publicēs ES pretkorupcijas ziņojumu un turpinās ciešu sadarbību ar dalībvalstīm, lai labāk īstenotu pretkorupcijas politiku.

Tika arī precizēts, ka OLAF gada ziņojumā būs analizēta izmeklēšanai būtiska informācija, kas paziņota OLAF, un šī analīze ietvers sadalījumu publiskajos un privātajos avotos un sadalījumu pa dalībvalstīm.

No 2012. gada Parlaments ir saņēmis visaptverošu gada pārskatu par programmas *Hercules II* īstenošanu. Komisija arī turpmāk sniegs Parlamentam šādu pārskatu. Regula par *Hercules III* nodrošina stabilu juridisko pamatu, kas ļauj Komisijai pieprasīt dalībvalstīm informāciju par programmas īstenošanas rezultātiem.

2.3.2. Eiropas Parlamenta 2015. gada 11. marta rezolūcija par 2013. gada ziņojumu par ES finansiālo interešu aizsardzību — Cīņa pret krāpšanu

Attiecībā uz konstatēto pārkāpumu ilgumu Komisija norādīja, ka ņems vērā Eiropas Parlamenta ierosinājumus attiecībā vidējo, minimālo un maksimālo ilgumu katrā dalītās pārvaldības politikas jomā.

Komisija apņēmas 2018. gadā veikt visdusposma novērtējumu, lai noskaidrotu, vai jaunā kohēzijas politiku reglamentējošā sistēma papildus novērš un samazina pārkāpumu risku.

Atbildot uz Parlamenta prasību ieviest finansiālo atbalstu pārrobežu pētnieciskajai žurnālistikai, Komisija norādīja, ka tā nodrošina finansējumu darbam, ko veic neatkarīgas organizācijas, kuras iesaistījušās cīņā pret korupciju, piemēram, organizācija “European Corruption Observatory”, kas cenšas veicināt ar korupciju saistītu ziņu izplatīšanu Eiropas mērogā un sekmēt informētību par korupciju.

Komisija atzina, ka jāpaplašina sadarbība ar dalībvalstīm. Tomēr tā norādīja, ka jau ir izveidota visaptveroša pārkāpumu datubāze, proti Pārkāpumu pārvaldības sistēma (IMS). Dalībvalstis par atklātajiem pārkāpumiem, tostarp iespējamajiem krāpšanas gadījumiem ziņo, izmantojot IMS. IMS optimizācija notiek no 2014. gada oktobra, un jaunā versija valstu iestādēm būs pieejama 2015. gada beigās. Tādējādi būs iespējama ziņošanas un analīzes procesa turpmāka racionalizācija.

Attiecībā uz PVN Komisija atbalsta pētījumus, lai noteiktu neiekasētā PVN apmēru. Šādi pētījumi palīdzēs īstenot politiku, kas var uzlabot PVN saistību izpildi un piemērošanu, un iegūtos skaitļus var izmantot kā kritēriju, lai novērtētu sasniegto šajā jomā.

3. DALĪBVALSTU VEIKTIE PASĀKUMI PRET KRĀPŠANU UN CITĀM NELIKUMĪGĀM DARBĪBĀM, KAS APDRAUD ES FINANSIĀLĀS INTERESES

3.1. Pasākumi pret krāpšanu un citiem pārkāpumiem, kas apdraud ES finansiālās intereses

Dalībvalstis ziņoja, ka tās 2014. gadā ir veikušas lielu skaitu pasākumu, lai aizsargātu ES finansiālās intereses un cīnītos pret krāpšanu, tādējādi atspoguļojot vairākumu Savienības tiesību aktu, kas pieņemti jaunajam 2014.–2020. gada plānošanas periodam.

Dalībvalstu pasākumi aptvēra visu krāpšanas apkarošanas ciklu, galvenokārt publiskā iepirkuma jomā, ko papildināja pasākumi saistībā ar interešu konfliktu, finanšu noziegumiem, korupciju, Krāpšanas apkarošanas koordinācijas dienestu (AFCOS), kā arī pasākumi attiecībā uz krāpšanas un ziņotāju noteikšanu. Visas dalībvalstis 2014. gada beigās bija izveidojušas krāpšanas apkarošanas koordinācijas dienestus (AFCOS).

Puse dalībvalstu 2014. gadā pieņēma krāpšanas novēršanas pasākumus vai procedūras attiecībā uz ES fondu pārvaldību²⁸. Turklāt septiņas dalībvalstis pieņēma pasākumus attiecībā uz ziņošanu par pārkāpumiem²⁹ un septiņas dalībvalstis rīkoja mācības informētības veicināšanai par krāpšanu³⁰.

Piecas dalībvalstis³¹ pieņēma krāpšanas apkarošanas valsts stratēģiju (NAFS) 2014.–2020. gada plānošanas periodam. Deviņas dalībvalstis³² ziņoja par krāpšanas apkarošanas pasākumiem attiecībā uz kohēzijas politikas fondiem³³, savukārt sešas dalībvalstis³⁴ pieņēma krāpšanas apkarošanas valsts pasākumus attiecībā uz lauksaimniecības fondiem³⁵. Vienā dalībvalstī tika pieņemta krāpšanas novēršanas valsts stratēģija publiskā iepirkuma jomā³⁶, bet divās citās dalībvalstīs tika pieņemta pretkorupcijas programma³⁷.

Trīspadsmit dalībvalstis³⁸ ziņoja par atklātiem krāpšanas gadījumiem, bet sešas dalībvalstis³⁹ ziņoja par izmeklēšanas pasākumiem. Deviņas dalībvalstis⁴⁰ ieviesa kriminālsankcijas un sodus par krāpšanu.

²⁸ Vācija, Īrija, Grieķija, Itālija, Latvija, Lietuva, Ungārija, Nīderlande, Austrija, Polija, Slovēnija, Slovākija, Somija, Zviedrija.

²⁹ Bulgārija, Francija, Horvātija, Austrija, Portugāle, Slovākija, Zviedrija.

³⁰ Dānija, Vācija, Īrija, Francija, Ungārija, Portugāle, Zviedrija.

³¹ Bulgārija, Grieķija, Horvātija, Malta un Slovākija (NAFS attiecībā uz strukturālām darbībām: Grieķija, Horvātija, Malta, savukārt NAFS attiecībā uz visām nozarēm: Bulgārija un Slovākija).

³² Francija, Horvātija, Lietuva, Ungārija, Nīderlande, Portugāle, Rumānija, Somija, Apvienotā Karaliste.

³³ 125. panta 4. punkta c) apakšpunkts, Regula (ES) Nr. 1303/2013, OV L 347, 20.12.2013., 320. lpp.

³⁴ Vācija, Īrija, Ungārija, Portugāle, Slovākija, Apvienotā Karaliste.

³⁵ 58. pants, Regula (ES) Nr. 1306/2013, OV L 347, 20.12.2013., 549. lpp.

³⁶ Bulgārija.

³⁷ Itālija, Lietuva.

³⁸ Bulgārija, Čehijas Republika, Grieķija, Īrija, Itālija, Latvija, Luksemburga, Nīderlande, Austrija, Polija, Rumānija, Slovēnija un Apvienotā Karaliste.

³⁹ Igaunija, Francija, Itālija, Ungārija, Nīderlande, Polija.

⁴⁰ Beļģija, Igaunija, Grieķija, Spānija, Francija, Ungārija, Malta, Portugāle, Rumānija.

3.2. Definīciju, kas paredzētas noteikumos attiecībā uz ziņošanu par pārkāpumiem, piemērošana dalībvalstīs

Šajā gadā īpaša uzmanība pievērsta pārbaudei, kā dalībvalstīs piemēro definīcijas, kas attiecas uz ziņošanu par (krāpnieciskiem un ar krāpšanu nesaistītiem) pārkāpumiem, un ievēro ziņošanas termiņus. Savāktu informāciju analizēja OLAF, lai palīdzētu dalībvalstīm izveidot saskaņotu pieeju šādu definīciju interpretācijai un uzlabotu dalībvalstu paziņoto datu salīdzināmību.

Gandrīz visas dalībvalstis norādīja, ka valsts Civildienesta kodeksā un Kriminālkodeksā paredzēts valsts amatpersonu juridiskais pienākums tiesībaizsardzības iestādei vai tiesu iestādei ziņot par jebkuru noziedzīgu nodarījumu, kas amatpersonai kļuvis zināms, pildot uzticētos uzdevumus, savukārt četru dalībvalstu⁴¹ valsts tiesību aktos nav šāda noteikuma.

Visas dalībvalstis ziņoja, ka tajās ir ieviesti un izmantoti norādījumi par krāpšanas ziņošanu. Divdesmit dalībvalstis⁴² sīki izklāstīja, kā attiecīgās definīcijas konkrēti iekļautas šo valstu iekšējās pamatnostādnēs. Septiņas dalībvalstis⁴³ ziņoja, ka piemēro “ekonomikas dalībnieka” definīciju saskaņā ar attiecīgajām ES nozares regulām un pamatnostādnēm⁴⁴, tādējādi ievērojot arī Padomes Regulu par ES finansiālo interešu aizsardzību⁴⁵, izņemot vienu dalībvalsti, kas savas prerogatīvas īstenoja kā valsts varas nesēja.

Analīzē tika uzsvērts tas, ka attiecībā uz nozari un pārkāpumu dalībvalstis atšķirīgi piemēro jēdzienu “pirmā administratīvā vai tiesas konstatācija”.

Attiecībā uz ziņošanu par gadījumiem, kad radušās aizdomas par krāpšanu, visas, izņemot divas, dalībvalstis⁴⁶ norādīja, ka pirms ziņošanas par iespējamu krāpšanas gadījumu tās neprasa atļauju tiesu iestādei. Astoņas dalībvalstis⁴⁷ savās valsts pamatnostādnēs izmanto jēdziena “aizdomas par krāpšanu” definīciju saskaņā ar ES tiesību aktiem.

Sešpadsmit⁴⁸ valstis tiesību aktos skaidri norāda uz krāpšanu attiecībā uz ES budžetu, savukārt divpadsmit dalībvalstis⁴⁹ ziņo, ka šo valstu tiesību aktos ir vispārējas rīcības definīcijas, īpaši nenorādot uz “cietušo”.

Puse dalībvalstu⁵⁰ izmanto iekšēju sistēmu ziņošanai par pārkāpumiem ārpus Pārkāpumu pārvaldības sistēmas (IMS), ko dalībvalstis izmanto, lai ziņotu par pārkāpumiem Komisijai. Desmit dalībvalstis⁵¹ paļaujas tikai uz IMS, bet četras dalībvalstis⁵² ziņošanai par iespējamām pārkāpumiem iekšējās IT sistēmas neizmanto vispār.

Atšķirības ir jautājumā par kriminālsodāmiem gadījumiem: astoņas dalībvalstis⁵³ Komisijai par turpmākiem pasākumiem ziņo pēc apsūdzības izvirzīšanas, septiņas dalībvalstis⁵⁴ par

⁴¹ Dānija, Īrija, Zviedrija, Apvienotā Karaliste.

⁴² Beļģija, Bulgārija, Čehijas Republika, Dānija, Igaunija, Grieķija, Horvātija, Itālija, Kipra, Latvija, Lietuva, Ungārija, Malta, Nīderlande, Polija, Rumānija, Slovēnija, Slovākija, Somija un Zviedrija.

⁴³ Beļģija, Čehijas Republika, Igaunija, Latvija, Nīderlande, Polija, Rumānija.

⁴⁴ Regulas (EK) Nr. 1828/2006 un Nr. 1848/2006.

⁴⁵ Regulas (EK, Euratom) Nr. 2988/95 7. pants.

⁴⁶ Itālija vienmēr pieprasa atļauju, bet Rumānija šādi rīkojas attiecīgos gadījumos.

⁴⁷ Beļģija, Bulgārija, Čehijas Republika, Igaunija, Grieķija, Latvija, Rumānija un Slovākija.

⁴⁸ Beļģija, Bulgārija, Čehijas Republika, Dānija, Grieķija, Spānija, Horvātija, Itālija, Kipra, Ungārija, Malta, Portugāle, Rumānija, Slovēnija, Slovākija un Zviedrija.

⁴⁹ Vācija, Igaunija, Francija, Latvija, Lietuva, Luksemburga, Nīderlande, Īrija, Austrija, Polija, Somija un Apvienotā Karaliste.

⁵⁰ Beļģija, Bulgārija, Čehijas Republika, Igaunija, Spānija, Horvātija, Latvija, Lietuva, Luksemburga, Ungārija, Malta, Rumānija un Slovākija.

⁵¹ Vācija, Īrija, Francija, Itālija, Nīderlande, Austrija, Portugāle, Slovēnija, Somija un Zviedrija.

⁵² Dānija, Grieķija, Polija un Apvienotā Karaliste.

⁵³ Beļģija, Dānija, Vācija, Grieķija, Latvija, Polija, Rumānija un Somija.

⁵⁴ Beļģija, Vācija, Grieķija, Latvija, Austrija, Rumānija un Somija.

turpmākiem pasākumiem ziņo pēc sākotnējās sodīšanas, piecpadsmit dalībvalstis⁵⁵ apgalvo, ka ziņo pēc galīgās sodīšanas (galīgais tiesas lēmums), bet septiņpadsmit dalībvalstis⁵⁶ norāda “citu” veidu ziņošanai par turpmākiem pasākumiem.

3.3. 2013. gada ieteikumu īstenošana

2013. gada ziņojumā par ES finansiālo interešu aizsardzību Komisija sniedza vairākus ieteikumus dalībvalstīm par šādiem tematiem: valsts krāpšanas apkarošanas koordinācijas dienesta (*AFCOS*) izveide; publiskā iepirkuma direktīvu transponēšana valsts tiesību aktos; krāpšanas apkarošanas pasākumu īstenošana; tiesību aktu priekšlikumu pieņemšana direktīvai par cīņu pret krāpšanu, par *EPPO* un par Regulas (EK) Nr. 515/97 grozījumiem; pasākumi muitas kontroles pastiprināšanai; savlaicīga ziņošana par krāpšanas un pārkāpumu gadījumiem un šādas informācijas atjaunināšana; sliktās ziņošanas situācijas uzlabošana. Šo ieteikumu īstenošana, kas bija daļa no 2014. gada ziņošanas prakses, kopumā bija atbilstīga, lai gan dažas problēmas netika pilnībā atrisinātas.

Četras dalībvalstis⁵⁷, kurām, sagatavojot 2013. gada ziņojumu, īpaši tika prasīts izveidot *AFCOS*, izdarīja to 2014. gadā, visi *AFCOS* tika piešķirtas koordinēšanas pilnvaras, bet vienam — gan koordinēšanas, gan izmeklēšanas pilnvaras⁵⁸. Līdz 2014. gada beigām visās dalībvalstīs bija izveidoti *AFCOS*.

Vairākums dalībvalstu⁵⁹ sāka gatavoties publiskā iepirkuma direktīvu kopuma transponēšanai valsts tiesību aktos. Sagatavošanās posmā notika vajadzīgo valsts tiesību aktu projektu izstrāde, tika sākti apspriešanās un izveidotas darba grupas. Tomēr dažām dalībvalstīm vēl jārīcina šis jautājums.

Lai gan vairākums dalībvalstu 2014. gadā ieviesa krāpšanas apkarošanas pasākumus, tikai piecas dalībvalstis⁶⁰ Komisijai iesniedza krāpšanas apkarošanas valsts stratēģiju (*NAFS*), savukārt trīs citas valstis⁶¹ sāka *NAFS* izstrādes procesu.

Joprojām turpinās sarunas par diviem (*EPPO* un direktīva par cīņu pret krāpšanu, izmantojot krimināltiesības) no trim (un savstarpēja administratīvā palīdzība muitas jomā) tiesību aktu priekšlikumiem. Vairākas dalībvalstis sniedza sīku informāciju par darbībām, kuras 2014. gadā veiktas saistībā ar šiem priekšlikumiem.

Lai sekmīgāk atklātu krāpnieciskus importa darījumus, desmit dalībvalstis⁶² uzlaboja vai atjaunina informācijas sistēmas, kuras izmanto muitas jomā, savukārt sešas dalībvalstis⁶³ galveno uzmanību pievērsa stratēģiskās kontroles plāna izstrādei šajā jomā. Tomēr vairākas dalībvalstis neziņoja par izmaiņām.

Sešas dalībvalstis⁶⁴ ieviesa vai ievieš jaunas konkrētas vadlīnijas, norādījumus vai mācības par ziņošanu, izmantojot *OWNRES*, bet astoņas dalībvalstis⁶⁵ izstrādāja vai izstrādā labākus iekšējos noteikumus un procesus, kas nodrošinās, ka dati sistēmā ir precīzi, ticami un aktuāli.

⁵⁵ Beļģija, Dānija, Vācija, Grieķija, Spānija, Latvija, Luksemburga, Ungārija, Malta, Austrija, Polija, Rumānija, Slovēnija, Slovākija un Somija.

⁵⁶ Beļģija, Bulgārija, Čehijas Republika, Igaunija, Īrija, Francija, Horvātija, Itālija, Kipra, Lietuva, Nīderlande, Austrija, Polija, Portugāle, Slovēnija, Zviedrija, Apvienotā Karaliste.

⁵⁷ Īrija, Spānija, Luksemburga, Zviedrija.

⁵⁸ Apvienotā Karaliste.

⁵⁹ Beļģija, Bulgārija, Dānija, Vācija, Igaunija, Īrija, Grieķija, Spānija, Francija, Kipra, Latvija, Lietuva, Luksemburga, Ungārija, Malta, Itālija, Slovēnija, Zviedrija, Somija.

⁶⁰ Bulgārija, Grieķija, Horvātija, Malta, Slovākija.

⁶¹ Itālija, Rumānija, Slovēnija.

⁶² Beļģija, Bulgārija, Igaunija, Grieķija, Spānija, Kipra, Latvija, Lietuva, Itālija, Zviedrija.

⁶³ Dānija, Vācija, Horvātija, Rumānija, Slovēnija, Apvienotā Karaliste.

⁶⁴ Dānija, Igaunija, Grieķija, Francija, Kipra, Latvija.

⁶⁵ Latvija, Kipra, Čehijas Republika, Ungārija, Malta, Beļģija, Slovākija, Zviedrija.

Turklāt vairākas dalībvalstis⁶⁶ uzskata, ka šobrīd ziņošana, izmantojot *OWNRES*, ir pietiekami kvalitatīva un savlaicīga, tāpēc jauni pasākumi nav vajadzīgi.

Vairākas dalībvalstis aprakstīja mijiedarbību starp attiecīgajām vadošajām iestādēm, revīzijas iestādēm un krāpšanas apkarošanas dienestiem. Proti, astoņas dalībvalstis⁶⁷ ziņoja par attiecīgo vadošo iestāžu un *AFCOS* sadarbību. Attiecībā uz pašreiz izmantotajiem IT rīkiem septiņas dalībvalstis⁶⁸ minēja rīkus, kuru izstrāde vēl notiek, bet dažas dalībvalstis⁷⁰ konkrētāk norādīja, ka izvērtē iespēju ieviest riska pārvaldības rīku *ARACHNE*.

Attiecībā uz vājo ziņošanu par pārkāpumiem dažas ieteikumā nosauktās dalībvalstis⁷¹ apgalvoja, ka tas saistīts ar zemo krāpšanas līmeni šajās valstīs, kā arī pasākumiem, kas veikti, lai novērstu krāpnieciskas darbības. Kohēzijas politikas jomā gan Francija, gan Ungārija uzsvēra paveikto vājā ziņošanas līmeņa uzlabošanā, savukārt Lietuva, Portugāle un Somija aprakstīja lauksaimniecības jomā paveikto.

4. KRĀPŠANA UN CITI PĀRKĀPUMI

4.1. Ziņotie pārkāpumi un kopējās tendences, 2010.–2014. gads

Komisijai 2014. gadā tika ziņots par 16 473 (krāpnieciskiem un ar krāpšanu nesaistītiem) pārkāpumiem, kuru kopējā summa bija aptuveni 3,24 miljardi euro, no šīs summas aptuveni 2,27 miljardi euro ir saistīti ar ES budžeta izdevumu jomu. Konstatētie pārkāpumi veido 1,8 % no izdevumu daļas maksājumiem un 4,46 % no iekasētās kopējās bruto TPR summas.

Salīdzinot ar 2013. gadu, atklāto pārkāpumu skaits palielinājies par 48 %, bet attiecīgās finanšu summas palielinājušās par 36 %.

No 2010. līdz 2014. gadam paziņoto pārkāpumu skaits palielinājies par 9 %, bet attiecīgās summas palielinājušās par 80 %.

Šādu palielinājumu izraisījuši vairāki faktori: pirmkārt, tas saistīts ar ES budžetā pieejamiem līdzekļiem, kuru apjoms 2014. gadā bija par vairāk nekā 10 % lielāks nekā 2010. gadā; otrkārt, ietekmi rada cikliski apstākļi, piemēram, 2007.–2013. gada plānošanas perioda drīzais noslēgums; treškārt, ES fondu pārvaldības kontrole, ko veic attiecīgās iestādes (Eiropas Komisija un Revīzijas palāta) un valstu dienesti, pastāvīgi uzlabojas, ko pierāda dati par labošanas un novēršanas pasākumiem⁷².

4.2. Pārkāpumi, par kuriem ziņots kā par krāpnieciskiem

Pārkāpumu skaits, par kuriem ziņots kā par krāpnieciskiem (to skaitā gadījumi, kad radušās aizdomas par krāpšanu, un konstatēti krāpšanas gadījumi), un ar tiem saistītās summas precīzi neatbilst krāpšanas apmēram, kas ietekmē ES budžetu. Tie varētu liecināt par atklātajiem iespējamās krāpšanas gadījumiem, ko izdarījušas dalībvalstis un ES iestādes. Galīgo lēmumu par to, vai gadījums tiešām ir krāpniecisks, pieņem iesaistītās dalībvalsts attiecīgās iestādes⁷³.

⁶⁶ Itālija, Čehijas Republika, Vācija, Īrija, Lietuva, Polija.

⁶⁷ Beļģija, Dānija, Horvātija, Itālija, Kipra, Latvija, Malta, Slovākija.

⁶⁸ Bulgārija, Čehijas Republika, Somija, Grieķija, Itālija, Ungārija, Slovākija.

⁶⁹ Itālijā *Guardia di Finanza* izstrādā īpašu IT rīku, kura nosaukums ir “Krāpšanas apkarošanas informācijas sistēma” (*SIAF*), lai novērstu krāpšanu, kas apdraud ES finansiālās intereses. Izstrādes procesu programmā *Hercule II* līdzfinansē *OLAF*.

⁷⁰ Bulgārija, Spānija, Horvātija, Kipra, Nīderlande, Slovēnija.

⁷¹ Dānija, Īrija, Luksemburga, Nīderlande.

⁷² Sk. 6. punktu.

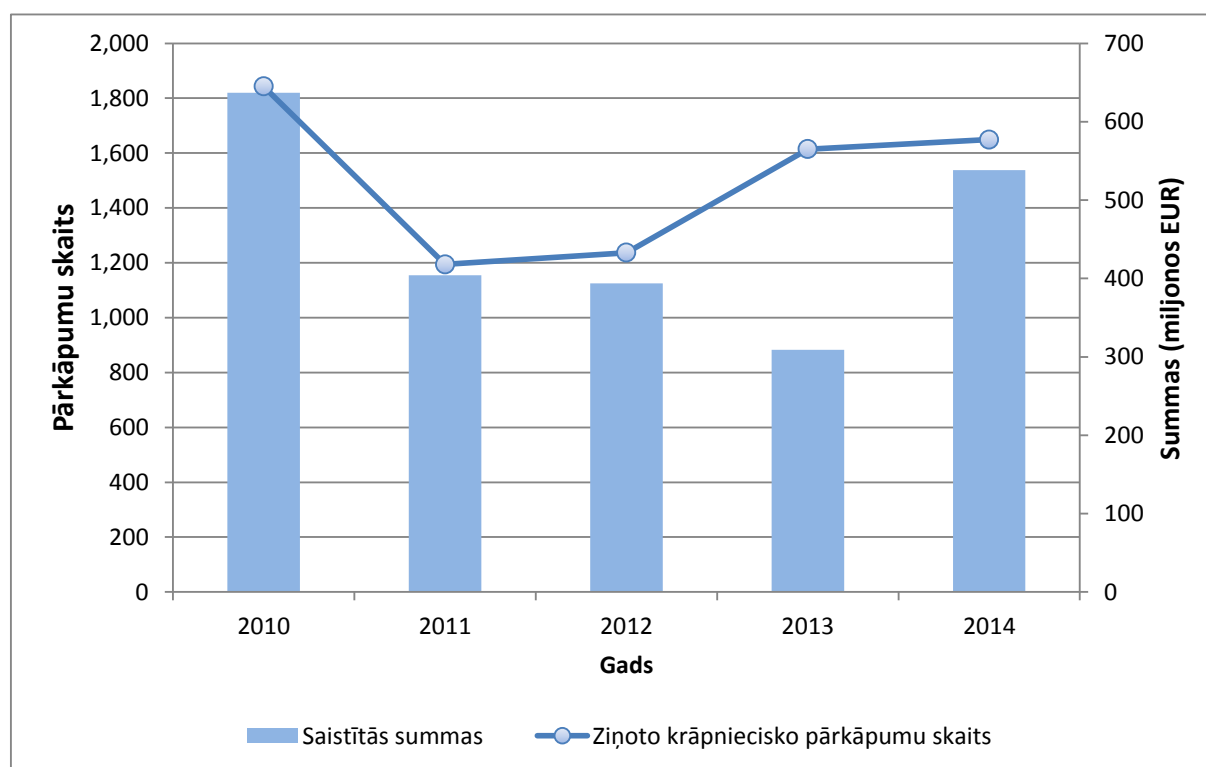
⁷³ Tas nozīmē, ka lietas, par kurām dalībvalstis sākotnēji ziņojušas kā par iespējami krāpnieciskām, tiesu iestādes var arī izbeigt.

Pārkāpumi, par kuriem ziņots kā par krāpnieciskiem, 2014. gadā bija 1649, tajos iesaistīto līdzekļu apmērs bija 538,2 miljoni euro, kas attiecas gan uz izdevumu, gan ieņēmumu daļu. Būtiskas atšķirības reģistrētas dažādās jomās, kā redzams 1. tabulā.

Salīdzinot ar 2013. gadu, 2014. gadā paziņoto krāpniecisko pārkāpumu skaits⁷⁴ palielinājies par 2 %, toties to finansiālā ietekme palielinājusies par 68 %.

Savukārt 1. diagrammā atspoguļotas vispārējās tendences pēdējos piecos gados, norādot uz ziņoto gadījumu skaita un summas samazinājumu. Tomēr jānorāda, ka pēc ievērojama samazinājuma laikposmā no 2010. līdz 2011. gadam, nākamajos gados pakāpeniski palielinājies atklāto un paziņoto krāpniecisko pārkāpumu skaits, savukārt ar pārkāpumiem saistītās summas bijušas izteikti mainīgas. Jānorāda, ka gadījumu skaita atšķirības ir informatīvākas nekā ar tiem saistītās summas, jo summas, kuras var ietekmēt konkrēti gadījumi, kuros iesaistītas lielas summas, katru gadu krasi atšķiras.

1. diagramma. Pārkāpumi, par kuriem ziņots kā par krāpnieciskiem, un ar tiem saistītās summas, 2010.–2014. gads

Atšķirības redzamas arī starp ieņēmumu tendenci (2014. gadā skaits nedaudz samazinās, savukārt ievērojami palielinās summas) un izdevumu tendenci (kur svārstības šķiet saistītas ar daudzgadu programmu ciklu novērtējumu un kur vērojams neliels gadījumu skaita samazinājumu pēc palielinājuma iepriekšējos divos gados).

⁷⁴

Skatīt Komisijas dienestu IV darba dokumentu.

1. tabula. Pārkāpumi, par kuriem 2014. gadā⁷⁵ ziņots kā par krāpnieciskiem

Budžeta joma (izdevumi)	Ziņoto krāpniecisko pārkāpumu skaits	Atšķirība salīdzināju mā ar 2013. gadu	Saistītās summas (miljonos EUR)	Atšķirība salīdzināju mā ar 2013. gadu	Kā % no maksājumiem
Dabas resursi	519	-12%	68.6	-10%	0.13%
<i>Lauksaimniecības tirgus atbalsts un tiešie maksājumi</i>	166	-41%	48.5	0%	0.11%
<i>Lauku attīstība</i>	335	82%	13.7	0%	0.11%
<i>Abas jomas</i>	7	-93%	4.3	Neattiecas	Neattiecas
<i>Zivsaimniecība</i>	11	-52%	2.1	-79%	0.29%
Kohēzijas politika	306	-5%	274.2	76%	0.51%
<i>ESI fondi 2014.–2020. gads</i>	0	-	0.0	-	0.00%
<i>Kohēzija 2007.–2013. gads</i>	259	4%	250.4	102%	0.48%
<i>turālie fondi 2000.–2006. gads (ietverot Kohēzijas fondu)</i>	47	-36%	23.8	-25%	8.56%
Pirmspievienošanās	31	-26%	14.47	-7%	1.74%
<i>Pirmspievienošanās palīdzība (2000.–2006. gads)</i>	22	-33%	14.4	0%	19.16%
<i>Pirmspievienošanās instruments (2007.–2013. gads)</i>	9	0%	0.1	-92%	0.01%
Tiešie izdevumi	83	232%	4.7	292%	0.03%
Kopējie izdevumi	939	-4%	362.0	46%	0.26%

Budžeta joma (ieņēmumi)	Ziņoto krāpniecisko pārkāpumu skaits	Atšķirība salīdzināju mā ar 2013. gadu	Saistītās summas	Atšķirība salīdzināju mā ar 2013. gadu	Kā % no 2014. gadā iekasēto TPR summas
Ieņēmumi (tradicionālie pašu resursi)	710	12%	176.2	191%	0.80 % *
KOPĀ	1649	2%	538.2	74%	/

* Aprēķinā iekļautas paziņotās aplēstās summas.

Visu 2014. gadā ziņoto krāpniecisko pārkāpumu sadalījums pa dalībvalstīm un budžeta jomām ir iekļauts 1. pielikumā.

4.2.1. Ieņēmumi

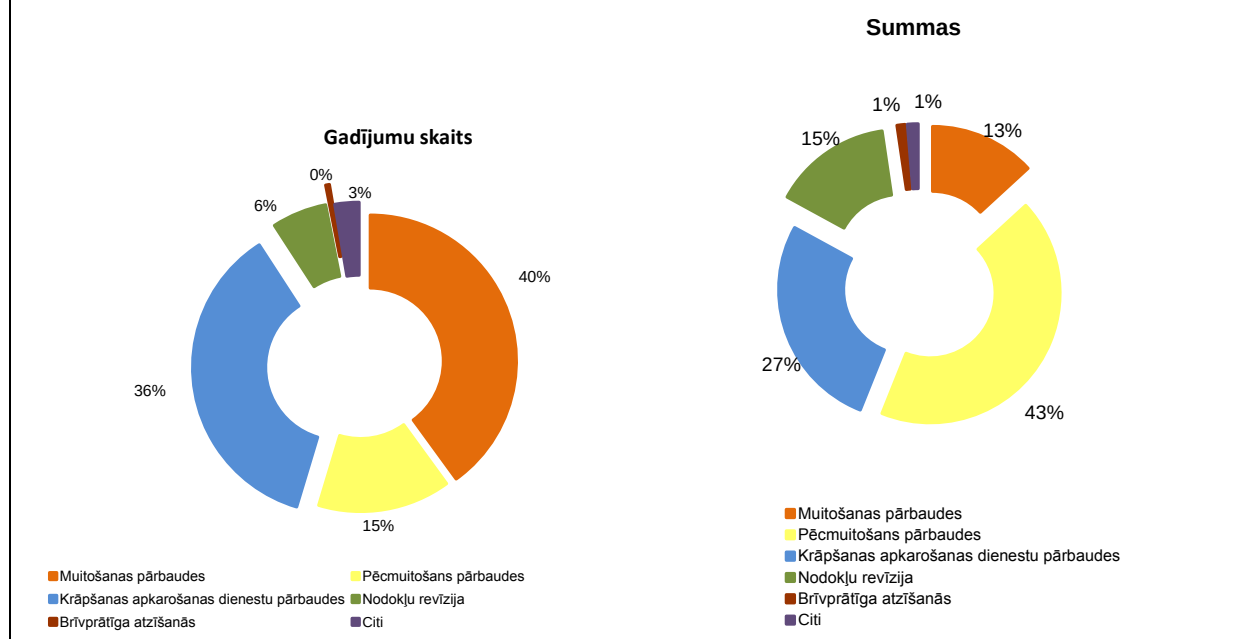
Tādu pārkāpumu skaits, par kuriem 2014. gadā ziņots kā par krāpnieciskiem (710), ir par 2 % mazāks nekā vidējais 2010.–2014. gadā ziņotais skaits (726). Kopējā konstatētā summa attiecībā uz ziņotajiem TPR 2014. gadā (157 miljoni euro) ir par 54 % lielāka nekā vidējais rādītājs 2010.–2014. gadā (102 miljoni euro)⁷⁶.

Vairākums krāpšanas gadījumu 2014. gadā (40 %) tika atklāti muitas pārbaudēs, savukārt 36 % tika atklāti pārbaudēs, ko veica krāpšanas apkarošanas dienesti. Aptuveni 43 % no visām ar krāpšanas gadījumiem saistītajām TPR summām tika konstatētas pārbaudēs, kas tika veiktas pēc preču atmuitošanas: 27 % — pārbaudēs, ko veica krāpšanas apkarošanas dienesti, bet 15 % — nodokļu revīzijās.

⁷⁵ Augstais to summu procentuālais apjoms, par kurām pārkāpumi ziņoti kā krāpnieciski, attiecībā pret kopējiem pirmsiestāšanās palīdzības maksājumiem (pēdējā aile 1. tabulā) veidojas tikai tāpēc, ka maksājumi šajā jomā 2014. gadā bija ļoti ierobežoti (EUR 75 miljoni), jo palīdzības programmas bija gandrīz pabeigtas. Krāpnieciskie pārkāpumi, kuri tika atklāti un par kuriem tika ziņots 2014. gadā, ir saistīti ar iepriekšējos finanšu gados finansētām darbībām.

⁷⁶ Salīdzināšanas nolūkā rādītāji 2010.–2013. gada periodam pamatoti ar datiem, kas izmantoti ziņojumu sagatavošanai šajos gados.

2. un 3. diagramma. Atklāšanas metode — dalījums pēc gadījumu skaita un konstatētajām summām

Analīze parāda gadījumu skaita samazināšanās tendenci 2010.–2013. gadā un palielinājumu par 12 % 2014. gadā, salīdzinot ar iepriekšējo gadu.

Konstatēto summu palielināšanās ir saistīta ar vienu konkrētu gadījumu Itālijā, kurā iesaistītās summas lielums bija 44 miljoni euro.

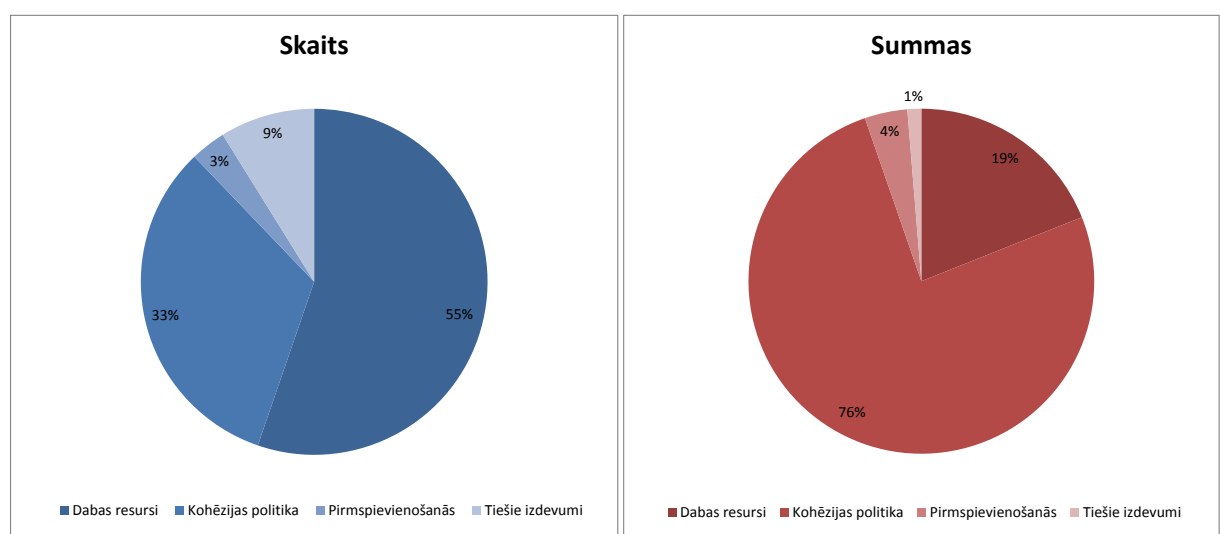
4.2.2. Izdevumi

Attiecībā uz ES izdevumiem nedaudz, par 4 % samazinājās paziņoto pārkāpumu skaits, salīdzinot ar 2013. gadu. Samazinājums vērojams visās budžeta jomās, izņemot tiešos izdevumus. Tomēr jānorāda uz dažām ievērojamām atšķirībām starp budžeta jomām; dabas resursi, tirgus atbalsts, tiešie maksājumi un zivsaimniecība — visās šajās jomās vērojams ievērojams samazinājums, savukārt lauku attīstības jomā ir palielinājums par 82 % (sk. 2.2.2.1. punktu). Samazinājums redzams arī kohēzijas (-5 %) un pirmspievienšanās (-26 %) politikas jomā. Kā jau iepriekš skaidrots, iesaistīto summu svārstības parasti ir mazāk informatīvas. Tomēr iesaistītās summas ir palielinājušās, salīdzinot ar 2013. gadu, izņemot lauksaimniecības (-10 %) un pirmspievienšanās (-7 %) finanšu līdzekļus.

4. un 5. diagrammā redzami pārkāpumi, par kuriem ziņots kā par krāpnieciskiem, un ar tiem saistītās summas pēc izdevumu jomas.

Otro gadu pēc kārtas pārkāpumu, par kuriem ziņots kā par krāpnieciskiem, lielākā procentuālā daļa (55 %) tika atklāta lauksaimniecības jomā. Tomēr, tāpat kā iepriekšējos gados, lielākā daļa ar pārkāpumiem saistīto naudas summu (64 %) ir kohēzijas politikā.

4. un 5. diagramma. Pārkāpumi, par kuriem ziņots kā par krāpnieciskiem, pa budžeta jomām (izdevumi) — pēc skaita un summām

Neīstu vai viltotu dokumentu vai deklarāciju izmantošana joprojām bija visbiežāk sastopamais krāpšanas veids. Seši no pārkāpumiem, par kuriem ziņots kā par krāpnieciskiem, bija saistīti ar korupciju⁷⁷ kohēzijas politikas jomā.

Apmēram 28 % no pārkāpumiem, par kuriem ziņots kā par krāpnieciskiem, atklāja krāpšanas apkarošanas dienesti vai veicot kriminālizmeklēšanu vai ārējās kontroles; šī procentuālā daļa palielinās līdz 47 %, ja ņem vērā OLAF veiktajās izmeklēšanās atklātos gadījumus. 46 % gadījumu atklāja administratīvās kontroles sistēmas saskaņā ar nozaru regulās paredzētajiem noteikumiem. Tas apliecina, cik svarīga cīņā pret krāpšanu ir ārēja kontrole un cik nozīmīga ir spēcīga koordinācija ar pārvaldības un revīzijas iestādēm. Krāpšanas apkarošanas izmeklēšanās vai kriminālizmeklēšanās atklāti iespējami krāpšanas gadījumi, kas saistīti ar lielām naudas summām, un tas liecina par izmeklēšanas iedarbīgumu un attiecīgo iestāžu lielajām izmeklēšanas spējām.

Dalībvalstīs atklāto gadījumu skaits joprojām atšķiras, taču atšķirības ir samazinājušās⁷⁸. 2014. gadā tikai divas dalībvalstis, proti, Austrija un Luksemburga, nevienu pārkāpumu neklasificēja kā krāpniecisku. Horvātija, Malta un Somija ziņoja tikai par dažiem krāpnieciskiem pārkāpumiem (mazāk par trim katrā izdevumu jomā), bet 2013. gadā deviņas dalībvalstis ziņoja par ļoti nedaudziem pārkāpumiem. Par vislielāko atklāto krāpniecisko pārkāpumu skaitu ir ziņojusi Ungārija, Polija, Rumānija, Vācija un Itālija (65 līdz 208). Iesaistīto naudas summu izteiksmē augstākos rādītājus ziņoja Polija, Čehijas Republika, Rumānija, Ungārija un Grieķija (no 8,5 līdz 210 miljoniem euro). Šīs atšķirības izriet no vairākiem faktoriem un atspoguļo dažādas pieejas dalībvalstīs un dažādās pārvaldēs vienā dalībvalstī.

2010.–2014. gadā 8 % no gadījumiem, kad par pārkāpumiem tika ziņots kā par krāpnieciskiem, krāpšana tika konstatēta. Šajā jomā Bulgārija un Vācija ziņoja par vislielāko skaitu pabeigtu procedūru.

4.2.3. Dabas resursi (lauksaimniecība un lauku attīstība, kā arī zivsaimniecība)

Lauku attīstības jomā 2014. gadā bija lielākais paziņoto pārkāpumu skaits, tādējādi liecinot par vislielāko palielinājumu salīdzinājumā ar 2013. gadu. Citās jomās bija vērojams ievērojams samazinājums.

⁷⁷ Četras dalībvalstis ziņoja, ka ir atklājušas šādus gadījumus: Igaunija, Lietuva, Polija, Rumānija.
⁷⁸ Sk. 1. pielikumu.

Tāpat kā 2013. gadā pārkāpumi, par kuriem ziņoja četras dalībvalstis (Ungārija, Polija, Rumānija un Itālija), aptvēra 71 % no pārkāpumu, par kuriem ziņots kā par krāpnieciskiem, kopējā skaita.

Ungārijā ziņotie gadījumi bija gadījumi, kas atklāti izmeklēšanā, ko veica Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (OLAF).

Polija, Īrija, Latvija, Lietuva, Portugāle un Apvienotā Karaliste ziņoja par krāpšanas gadījumu skaita palielināšanos.

Pārkāpumu, par kuriem ziņots kā par krāpnieciskiem, skaita palielinājums attiecas uz Lauku attīstības fondu⁷⁹, savukārt Eiropas Lauksaimniecības garantiju fondā⁸⁰ vērojams ievērojams samazinājums. Uz abiem fondiem 2014. gadā attiecas tikai 1 % ziņoto gadījumu. Tomēr pēdējos piecos gados attiecīgā procentuālā daļa bija 12 %.

Visbiežāk sastopamie krāpnieciskie pārkāpumi ir nepareizu dokumentu izmantošana un dalībnieki, kuriem nav vajadzīgo spēju, kā arī attiecīgajā pasākumā aizliegtu darbību īstenošana (gandrīz 28 % no visiem krāpnieciskiem pārkāpumiem). Šie pārkāpumi ir visbiežāk sastopamais krāpnieciskās darbības veids, kuru OLAF atklāja, veicot minēto izmeklēšanu Ungārijā. Otrs visbiežākais krāpniecisko darbību veids saistīts ar viltotu vai falsificētu dokumentu vai deklarāciju izmantošanu.

Kontroles pasākumi, ko 2014. gadā veica ES iestādes (jo īpaši OLAF), bija otrs visveiksmīgākais kontroles veids pēc administratīvajām pārbaudēm, kurās tika atklāti 39 % no pārkāpumu, par kuriem ziņots kā par krāpnieciskiem, kopējā skaita.

No visiem pārkāpumiem, par kuriem pēdējos piecos gados ziņots kā par krāpnieciskiem, 8 % bija klasificēti kā konstatēta krāpšana. Tajā pašā periodā tika izbeigta 4 % gadījumu izskatīšana. Attiecībā uz konstatētu krāpšanu Bulgārija un Vācija ziņoja par vislielāko skaitu pabeigtu procedūru.

4.2.4. Kohēzijas politika (2007.–2013. gada un 2000.–2006. gada plānošanas periods)

Otro gadu pēc kārtas kohēzijas politika nav bijusi tā budžeta izdevumu joma, kurā bijis vislielākais skaits pārkāpumu, par kuriem ziņots kā par krāpnieciskiem. Tomēr ar tiem saistītās summas veidojušas kopējās summas lielāko daļu.

Atbilstīgi iepriekšējo gadu tendencēm Eiropas Reģionālās attīstības fondā (ERAF) 2014. gadā ir bijusi vērojama vislielākā ziņoto krāpniecisko pārkāpumu daļa. Tomēr saistīto summu izteiksmē Kohēzijas fondā bijis vislielākais skaitlis (59 %).

Lielākā daļa krāpniecisko darbību (64 %) atklāta, izmantojot ES paredzētās kontroles sistēmas. Tādējādi turpinās tendence, kas iezīmējās jau 2012. gadā, taču ir arī pārsteidzošas pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo plānošanas periodu (2000.–2006. g.), kad krāpnieciskos pārkāpumus atklāja gandrīz vienīgi krāpšanas apkarošanas izmeklēšanā un kriminālizmeklēšanā.

Finanšu summu izteiksmē visievērojamākie rezultāti tika iegūti kriminālizmeklēšanā un krāpšanas apkarošanas dienestu veiktajā izmeklēšanā (66 %).

Par krāpšanas gadījumiem kopumā tika ziņots divpadsmit mēnešos pēc to atklāšanas. Pārkāpumi vidēji tika atklāti divus gadus un sešus mēnešus pēc to sākuma.

⁷⁹ ELFLA.

⁸⁰ ELGF.

2010.–2014. gadā 10 % gadījumu, kad par pārkāpumiem tika ziņots kā par krāpnieciskiem, krāpšana tika konstatēta (2013. gadā šis skaitlis bija 11 %⁸¹). Tika izbeigta 1 % gadījumu izskatīšana. Attiecībā uz konstatētu krāpšanu Vācija, Polija un Slovēnija ziņoja par vislielāko skaitu pabeigtu procedūru.

4.2.5. *Pirmspievienošanās politika (Pirmspievienošanās palīdzība (PAA) un Pirmspievienošanās palīdzības instruments (IPA))*

Salīdzinot ar iepriekšējo gadu, pārkāpumu, par kuriem ziņots kā par krāpnieciskiem, skaits IPA jomā un ar tiem saistītās summas 2014. gadā samazinājušies. Rumānija un Bulgārija ir valstis, kuras ziņojušas par krāpnieciskiem pārkāpumiem PAA jomā — galvenokārt lauku attīstībā⁸².

Krāpniecisko pārkāpumu skaits IPA jomā saglabājies nemainīgs, toties ar tiem saistītās summas samazinājušās, salīdzinot ar 2013. gadu. Par vislielāko krāpniecisko pārkāpumu skaitu ziņojusi Turcija. Vislielākās krāpnieciskās summas reģistrētas saistībā ar pārrobežu sadarbību un lauku attīstību.

4.2.6. *Komisijas tieši pārvaldīti izdevumi*

Komisijas tieši pārvaldītie izdevumi tiek analizēti, pamatojoties uz datiem Komisijas dienestu izsniegtajos atgūšanas rīkojumos.

Saskaņā ar uzkrājumu grāmatvedības sistēmu (ABAC) 2014. gadā 83 iekasēšanas gadījumi tika klasificēti kā pārkāpumi, par kuriem ziņots kā par krāpnieciskiem (t. i., gadījumi, par kuriem ziņoja OLAF). To kopsumma bija 4,67 miljoni euro — četras reizes mazāka summa nekā iepriekšējā gadā. Tas saistīts ar lielo skaitu OLAF pabeigto izmeklēšanu.

4.3. **Pārkāpumi, par kuriem nav ziņots kā par krāpnieciskiem**

Komisijai 2014. gadā ziņoja par 14 824 pārkāpumiem, kas nav krāpnieciski (aptuveni par 5 % vairāk nekā 2013. gadā). Skaitļi ir palielinājušies visās vissvarīgākajās jomās, savukārt pirmspievienošanās un tiešo izdevumu jomās tie ir samazinājušies. Saistītā finansiālā ietekme arī ir palielinājusies par aptuveni 2,71 miljardiem euro (par 47 % vairāk nekā 2013. gadā — sk. 2.3.2. punktu), kā redzams 2. tabulā.

⁸¹ Šā samazinājuma galvenais cēlonis ir tas, ka Grieķija laboja informāciju par dažiem gadījumiem, par kuriem sākotnēji tika ziņots kā par konstatētu krāpšanu.

⁸² SAPARD.

2. tabula. Pārkāpumi, par kuriem 2014. gadā nav ziņots kā par krāpnieciskiem⁸³

Budžeta joma (izdevumi)	Pārkāpumu skaits, par kuriem nav ziņots kā par krāpnieciskiem	Atšķirība salīdzināju mā ar 2013. gadu	Saistītās summas (miljonos EUR)	Atšķirība salīdzināju mā ar 2013. gadu	Kā % no maksājumiem
Dabas resursi	3418	18%	237.5	14%	0.42%
<i>Lauksaimniecības tirgus atbalsts un tiešie maksājumi</i>	1162	13%	108.0	-2%	0.24%
<i>Lauku attīstība</i>	2112	21%	120.2	58%	1.03%
<i>Citi/Neattiecas</i>	53	51%	2.7	35%	
<i>Zivsaimniecība</i>	91	21%	6.6	-68%	1.37%
Kohēzijas politika	4977	7%	1561.3	33%	2.88%
<i>ESI fondi 2014.–2020. gads</i>	0	-	0.0	-	0.00%
<i>Kohēzija 2007.–13. gads</i>	4687	11%	1463.1	45%	2.83%
<i>turālie fondi 2000.–2006. gads (ietverot Kohēzijas fondu)</i>	290	-35%	98.2	-41%	35.32%
Pirmspievienošanās	140	-25%	9.2	-80%	1.10%
<i>Pirmspievienošanās palīdzība (2000.–2006. gads)</i>	54	-64%	6.5	-86%	8.67%
<i>Pirmspievienošanās instruments (2007.–2013. gads)</i>	86	121%	2.7	125%	0.34%
Tiešie izdevumi*	1814	-18%	96.1	-69%	0.81%
Kopējie izdevumi	10349	4%	1904.1	9%	1.54%

Budžeta joma (ieņēmumi)	Pārkāpumu skaits, par kuriem nav ziņots kā par krāpnieciskiem	Atšķirība salīdzināju mā ar 2013. gadu	Saistītās summas	Atšķirība salīdzināju mā ar 2013. gadu	Kā % no 2014. gadā iekasēto TPR summas
Ieņēmumi (tradicionālie pašu resursi)	4475	8%	802.4	146%	3.66%*
KOPĀ	14 824	5%	2706.5	47%	/

*Aprēķinā iekļautas paziņotās aplēstās summas.

2. pielikumā sniegts visu to pārkāpumu sadalījums pa dalībvalstīm un budžeta jomām, par kuriem 2014. gadā ziņoja kā par tādiem, kas nav krāpnieciski.

4.3.1. Ieņēmumi

Tādu pārkāpumu skaits, par kuriem 2014. gadā nav ziņots kā par krāpnieciskiem (4475), ir par 10 % lielāks nekā vidējais 2010.–2014. gadā ziņotais skaits (4073)⁸⁴. Kopējā konstatētā summa attiecībā uz TPR 2014. gadā (802 miljoni euro) ir par 101 % lielāka nekā konstatētās summas vidējais rādītājs 2010.–2014. gadā (398 miljoni euro).

Jo īpaši konkrēta rakstura pārkāpumi, kas saistīti ar ievērojamu finansiālu ietekmi, tika atklāti Apvienotajā Karalistē. Tas ietekmēja kopējo visās dalībvalstīs konstatēto summu, un to var uzskatīt par Komisijas darba rezultātu, kas panākts muitas vērtējumu jomā.

Pēcmuitošanas kontrole 2014. gadā bija vissvarīgākā metode, kuru izmantojot atklāti pārkāpumi, par kuriem nav ziņots kā par krāpnieciskiem, gan attiecībā uz skaitu (54 % pārkāpumu), gan uz konstatētajām TPR summām (81 %).

4.3.2. Izdevumi

To pārkāpumu skaita pieaugums, par kuriem netika ziņots kā par krāpnieciskiem, attiecas uz galvenajām ES budžeta izdevumu jomām (lauksaimniecība un kohēzijas politika). Pārkāpumu skaits pirmspievienošanās un tiešo izdevumu jomā ir samazinājies.

Šo samazinājumu līdzsvaro ievērojams attiecīgo finanšu summu samazinājums. Eiropas iestāžu (Revīzijas palāta un Komisija) veiktajiem kontroles pasākumiem ir ievērojama nozīme, kā pierāda novēršanas un labošanas pasākumu rezultāti, kas aprakstīti 5. punktā. Valstu iestādes pārbaudīja visus atklātos pārkāpumus un veica labošanas pasākumus, lai aizsargātu ES finansiālās intereses.

⁸³ Skatīt 77. zemsvītras piezīmi.

⁸⁴ Salīdzināšanas nolūkā rādītāji 2010.–2013. gada periodam pamatoti ar datiem, kas izmantoti ziņojumu sagatavošanai šajos gados.

4.4. Eiropas Biroja krāpšanas apkarošanai (OLAF) veikto darbību rezultāti⁸⁵

OLAF 2014. gadā ierosināja 234 izmeklēšanas un 54 koordinēšanas lietas. Tajā pašā periodā tika pabeigtas 307 izmeklēšanas un koordinēšanas lietas un tika izdoti 397 ieteikumi.

Valsts iestādēm OLAF nosūtīja 101 ieteikumu par tiesvedības ierosināšanu, ieteica atgūt aptuveni 901,0 miljonu euro, no kuriem 133,7 miljoni euro bija saistīti ar ieņēmumiem, bet 767,3 miljoni euro — ar izdevumiem (sk. 3. tabulu).

3. tabula. Summas, ko ieteikts atgūt 2014. gadā pēc OLAF veiktajām izmeklēšanām⁸⁶

Joma	Ieteicamā summa
	miljonos EUR
Strukturālie fondi	476.5
Ārējā palīdzība	174.0
Muita un tirdzniecība	132.2
Lauksaimniecības fondi	75.9
Jauni finanšu instrumenti	27.4
Centralizētie izdevumi	13.0
Tabakas izstrādājumi un viltotas preces	1.5
ES personāls	0.5
KOPĀ	901.0

5. ATGŪŠANA UN CITI NOVĒRŠANAS UN LABOŠANAS PASĀKUMI

Ievērojams aspekts ES finansiālo interešu aizsardzībā ir saistīts ar dažādu mehānismu izmantošanu, lai novērstu un labotu krāpšanu un citus pārkāpumus, tādējādi nodrošinot budžeta īstenošanu atbilstīgi pareizas finanšu pārvaldības principiem⁸⁷.

Saskaņā ar dalīto pārvaldību Komisija ir pilnvarota pieņemt šādus pasākumus:

- novēršanas pasākumus: maksājumu pārtraukšana (pārceļot maksāšanas termiņu atpakaļ uz laiku līdz pat sešiem mēnešiem)⁸⁸; visu vai daļas starpposma maksājumu dalībvalstij atlikšana⁸⁹;
- labošanas pasākumi: ja attiecīgā dalībvalsts neveic pieprasītos pasākumus, Komisija var nolemt piemērot finanšu korekcijas⁹⁰. Par izdevumiem, kas neatbilst piemērojamiem noteikumiem, vai nu izdod atgūšanas rīkojumu, vai tos atvelk no nākamā maksājuma pieprasījuma, vai attiecībā uz kohēzijas politiku — nelikumīgos izdevumus var aizstāt ar jauniem izdevumiem.

⁸⁵ Pilnu aprakstu sk. "OLAF 2014. gada pārskats". http://ec.europa.eu/anti_fraud/documents/reports-olaf/2014/olaf_report_2014_en.pdf.

⁸⁶ Turpat, 24. attēls, 21. lpp. Strukturālo fondu 5 miljoni euro attiecas uz Eiropas Sociālo fondu.

⁸⁷ Šajā iedaļā sniegtie dati atspoguļo datus, kas iekļauti noteikumos paredzētajos Komisijas gada pārskatos, t. i., Savienības pārskata 6. paskaidrojumā; vēl ir gaidāma Eiropas Revīzijas palātas revīzija.

⁸⁸ Būtisku trūkumu gadījumi dalībvalstu pārvaldības un kontroles sistēmās 2007.–2013. gada plānošanas periodā vai apstiprinātos izdevumos, kas saistīti ar būtiskiem pārkāpumiem.

⁸⁹ Piemērotas trīs gadījumos: ir pierādījumi par būtiskiem trūkumiem pārvaldības un kontroles sistēmā, bet labošanas pasākumi nav veikti; apstiprinātie izdevumi ir saistīti ar būtisku pārkāpumu; dalībvalsts ir būtiski pārkāpusi savus pārvaldības un kontroles pienākumus.

⁹⁰ Finanšu korekcijām ir trīs galvenie posmi: a) progresā: pakļauts izmaiņām, kurām dalībvalsts formāli nav piekritusi; b) apstiprināts/nolemts: dalībvalsts piekritusi vai nolemts ar Komisijas lēmumu; c) īstenots: veic finanšu korekcijas un labo nepamatoti radītos izdevumus.

Dati par dalībvalstu veikto tiešo atgūšanu no atbalsta saņēmējiem ir pieejami tikai daļēji⁹¹ un ir iekļauti Komisijas dienestu darba dokumentā “Pārkāpumu statistiskais novērtējums”.

Dati par citiem pārvaldības veidiem, kas nav dalītā pārvaldība (jo īpaši attiecībā uz tiešajiem izdevumiem), galvenokārt attiecas uz Komisijas dienestu izdotajiem atgūšanas rīkojumiem vai atvilkumiem no izmaksu pieprasījumiem.

5.1. Izdevumi — novēršanas mehānismi

5.1.1. Pārtraukšana 2014. gadā

Komisija 2014. gadā pieņēma 193 lēmumus pārtraukt maksājumus kohēzijas politikas jomā, ietverot gandrīz 7,7 miljardus euro, un slēdza 181 lietu, kuru kopējā summa bija gandrīz 4,9 miljoni euro. No šīm lietām 145 vēl bija nebija slēgtas 2014. gada beigās (par aptuveni 4,8 miljardiem euro).

Pārtraukšanas gadījumi 2014. gadā ir aplūkoti 4. tabulā, kas atspoguļo arī to, ka ievērojamā mērā ir veikta novēršana, īpaši saistībā ar ERAF/Kohēzijas fondu, kas veido vairāk nekā 68 % no nepabeigtajām lietām un aptuveni 80 % no attiecīgajām kopsummām.

4. tabula. Pārtraukšanas gadījumi, ko Komisijas dienesti risinājuši 2014. gadā

ELFLA		ERAF/Kohēzijas fonds		ESF		EZF		Kopā	
Gadījumu skaits	Summa (miljonos EUR)	Gadījumu skaits	Summa (miljonos EUR)	Gadījumu skaits	Summa (miljonos EUR)	Gadījumu skaits	Summa (miljonos EUR)	Gadījumu skaits	Summa (miljonos EUR)
2	1	101	1608	20	272	10	97	133	1978
15	79	134	6227	31	1323	13	103	193	7732
10	75	137	3998	19	625	15	186	181	4884
7	5	98	3837	32	970	8	14	145	4826

5.1.2. Atlikšana

2013. gada beigās joprojām spēkā bija pieci lēmumi par atlikšanu⁹² saistībā ar ERAF. Divi lēmumi 2014. gadā tika atcelti, bet pārējie trīs joprojām bija spēkā. 2014. gadā tika pieņemti četri jauni lēmumi par atlikšanu, bet gada beigās divi joprojām bija spēkā.

Attiecībā uz ESF viens 2011. gadā pieņemts atlikšanas lēmums 2014. gada beigās joprojām bija spēkā. No 11 atlikšanas lēmumiem, kas bija pieņemti 2013. gadā, 2014. gada beigās septiņi joprojām bija spēkā. 2014. gadā tika pieņemti 11 jauni atlikšanas lēmumi, un gada beigās tie joprojām bija spēkā.

Viens atlikšanas lēmums 2014. gadā tika pieņemts attiecībā uz EZF pēc tam, kad tika konstatēti vienas dalībvalsts pārvaldības un kontroles sistēmas trūkumi attiecībā uz ES pasākumu pārmērīgas zvejas jaudas samazināšanai.

Saistībā ar ELFLA 2014. gadā netika pieņemts neviens lēmums par maksājumu atlikšanu.

5.2. Izdevumi — finanšu korekcijas un atgūšana 2014. gadā

Komisijas apstiprināto labošanas pasākumu skaits attiecībā uz dalībvalstīm un atbalsta saņēmējiem 2014. gadā palielinājās salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu (par 38 %), bet īstenoto

⁹¹ Izrietoši grozījumi tiesiskajā regulējumā ir būtiski mainījuši ziņošanas noteikumus pašreizējam plānošanas periodam.

⁹² Vienā konkrētā gadījumā lēmums par atlikšanas atcelšanu tika pieņemts 2013. gadā, bet oficiāli paziņots 2014. gadā.

pasākumu skaits samazinājās (par 11 %) — galvenokārt kohēzijas politikas jomā (par 25 %) un īpaši saistībā ar ESF (kur tie samazinājās par 67 %, sk. 5. tabulu).

5. tabula. Finanšu korekcijas un atgūšana pa budžeta jomām, 2014.–2013. gads

Budžeta joma	Apstiprināts/nolemts (miljonos EUR)				Īstenots (miljonos EUR)			
	Finanšu korekcijas	Atgūšana	Kopā	Atšķirības 2014./2013. gadā	Finanšu korekcijas	Atgūšana	Kopā	Atšķirības 2014./2013. gadā
Lauksaimniecība	1869	378	2247	54%	882	317	1199	21%
ELGF	1649	213	1862	74%	796	150	946	49%
Lauku attīstība	220	165	385	0%	86	167	253	-30%
Kohēzijas politika	2016	35	2051	38%	1357	32	1389	-25%
ERAF	1330		1330	293%	823	1	824	32%
Kohēzijas fonds	292		292	33%	191		191	-31%
ESF	342	1	343	-61%	289	1	290	-67%
ZVFI/EZF	39	29	68	100%	41	25	66	136%
ELVGF vadība	13	5	18	500%	13	5	18	13%
Citi			0	-100%			0	-100%
Iekšējās politikas jomā	5	293	298	-25%	5	274	279	-30%
Ārējās politikas jomas		127	127	37%		108	108	-16%
Pārvalde		5	5	-17%		5	5	-17%
Kopā 2014. gadā	3890	838	4728	38%	2244	736	2980	-11%
<i>Kopā 2013. gadā</i>	<i>2495</i>	<i>941</i>	<i>3436</i>		<i>2472</i>	<i>862</i>	<i>3334</i>	
<i>Atšķirības 2014./2013.</i>	<i>56%</i>	<i>-11%</i>	<i>38%</i>		<i>-9%</i>	<i>-15%</i>	<i>-11%</i>	

5.3. Atgūšana saistībā ar pašu resursu ieņēmumiem

Lielākā daļa no kopējās 2014. gadā konstatētās TPR summas tika iekasēta bez īpašām grūtībām. Dalībvalstīm ir jāatgūst atlikušās nesamaksātās TPR summas un jāreģistrē tās OWNRES datubāzē. 2014. gadā atgūstamā summa par visiem pārkāpumiem, t. i., par kuriem ziņots kā par krāpnieciskiem un par kuriem nav ziņots kā par krāpnieciskiem, kas saistīti ar TPR un pārsniedz EUR 10 000, bija 958 miljoni euro; no šīs summas dalībvalstis jau bija atguvušas 229 miljonus euro par gadījumiem, kuri tika atklāti 2014. gadā, sasniedzot 2014. gada atgūšanas koeficientu 24 %. Tas ir atgūšanas procesa sākums. Analīze liecina, ka sarežģītos gadījumos, krāpšanas gadījumos vai gadījumos, kuriem ir milzīga finansiāla ietekme, bieži vajadzīgas ilgākas atgūšanas procedūras, kas galvenokārt ir saistīts ar iesāktām administratīvām un tiesas procedūrām.

Turklāt dalībvalstis turpināja atgūšanas darbības attiecībā uz iepriekšējos gados atklātajiem un paziņotajiem gadījumiem. Dalībvalstis 2014. gadā kopumā atguva aptuveni 204 miljonus euro saistībā ar pārkāpumu gadījumiem, kas tika konstatēti no 1989. gada līdz 2013. gadam.

Vispārējais vēsturiskais atgūšanas koeficients (1989.–2011. g.) ir 80 %, aprēķinā ņemot vērā tikai pabeigtās lietas, attiecībā uz kurām dalībvalstis ir izpildījušas atgūšanas uzdevumu.

Dalībvalstu darbības TPR atgūšanas jomā tiek uzraudzītas, veicot pārbaudes.

6. SECINĀJUMI UN IETEIKUMI

2014. gadā tika izveidots jauns tiesiskais regulējums 2014.–2020. gada izdevumu programmai, īpašu uzmanību pievēršot krāpšanas apkarošanas pasākumiem. Tas notika līdztekus jaunās Komisijas izveidošanai, sniedzot jaunu stimulu cīņā pret krāpšanu.

6.1. Labāka koordinēšana un sadarbība — jauns stimuls cīņā pret krāpšanu

6.1.1. Stiprākas tiesiskās un administratīvās struktūras labākai sadarbībai

2014. gadā tika veikti būtiski pasākumi, lai uzlabotu Komisijas un dalībvalstu spēju aizsargāt ES finansiālās intereses.

Komisija 2014. gadā ir veiksmīgi izpildījusi daudzgadu stratēģijas krāpšanas apkarošanai (CAFS) prioritārās darbības. Lai gan CAFS galvenais mērķis ir krāpšanas apkarošanas stratēģiju izstrāde Komisijas dienestu un aģentūru līmenī, tagad Komisija vairāk uzmanības velta tam, lai palīdzētu dalībvalstīm izstrādāt krāpšanas apkarošanas valsts stratēģijas.

Regulā (ES) Nr. 883/2013 cita starpā noteikta prasība par sadarbības uzlabošanu ar dalībvalstīm, izmantojot izveidoto AFCOS dienestu.

Visas dalībvalstis 2014. gada beigās bija izveidojušas savus krāpšanas apkarošanas koordinācijas dienestus (AFCOS). Valstu AFCOS pienākumi katrā dalībvalstī atšķiras. Visas dalībvalstis savam AFCOS ir uzticējušas koordinācijas pienākumus, lai gan to apmērs atšķiras. Tikai dažas dalībvalstis ir pilnvarējušas savu AFCOS veikt izmeklēšanu.

Strukturēta koordinācija starp krāpšanas apkarošanas dienestiem un citām valsts iestādēm ir apliecinājusi labāko praksi, un tā ir jāīsteno visās dalībvalstīs.

1. ieteikums

Dalībvalstīm pilnībā jāizmanto savu AFCOS iespējas.

Komisija ierosina, īstenojot krāpšanas apkarošanas valsts stratēģijas, izveidot sadarbību starp attiecīgajiem dalībniekiem valstī.

6.1.2. Pasākumi krāpšanas un korupcijas apkarošanai publiskajos iepirkumos

2014. gada februārī tika pieņemts pirmais ES pretkorupcijas ziņojums⁹³ un stājās spēkā pārskatītais publiskā iepirkuma direktīvu kopums un jaunā direktīva par koncesiju līgumiem.

Šo direktīvu transponēšana dod iespēju dalībvalstīm uzlabot pārredzamību un pastiprināt krāpšanas un korupcijas apkarošanas pasākumus, definējot jēdzienu “interesu konflikts”, nosakot, ka elektroniskais iepirkums ir obligāts, un ieviešot uzraudzības un ziņošanas pienākumus, lai ierobežotu krāpšanu iepirkuma jomā un citus nopietnus pārkāpumus.

Turklāt dalībvalstis ir veikušas ievērojamu skaitu tiesisku un administratīvu pasākumu, kuru mērķis bija pastiprināt krāpšanas apkarošanu publiskā iepirkuma jomā.

2. ieteikums

Publiskā iepirkuma procesā interešu konflikts var nopietni apdraudēt valsts budžetu un ES un attiecīgo dalībvalstu reputāciju.

Dalībvalstīm vajadzētu ne vien valsts tiesību aktos transponēt Publiskā iepirkuma direktīvā iekļauto “interesu konflikta” definīciju, bet ieviest efektīvus pasākumus, lai novērstu interešu konfliktus.

6.1.3. Nozares pasākumi — izdevumi

2014. gadā tika pabeigti galvenie reglamentējošie noteikumi 2014.–2020. gada izdevumu programmām. Pirmo reizi tajās iekļāva īpašu prasību valstu iestādēm ieviest efektīvus un samērīgus krāpšanas novēršanas pasākumus, ņemot vērā konstatētos riskus. Ideālā gadījumā šie krāpšanas novēršanas pasākumi būtu jāiekļauj krāpšanas apkarošanas valsts stratēģijās.

⁹³

Skatīt 4.1.4. iedaļu.

Komisija 2014. gadā⁹⁴ kopā ar valstu iestādēm sagatavoja vadlīnijas par krāpšanas risku novērtēšanu un efektīviem un samērīgiem krāpšanas novēršanas pasākumiem. Viens vadlīniju dokuments izstrādāts, lai atbalstītu dalībvalstis krāpšanas apkarošanas valsts stratēģiju izveidošanā.

6.1.4. *Nozares pasākumi — ieņēmumi*

Pārskatītā Regula (EK) Nr. 515/97 par dalībvalstu savstarpēju administratīvu palīdzību muitas jomā radījusi priekšnoteikumus ES datubāzes izveidošanai, kur iekļautas preces, kuras ieved ES, izved no ES vai ved tranzītā caur ES. Turklāt konteineru uzraudzības sistēma, nodrošinās iespēju analizēt konteineru pārvietošanu, lai atklātu iespējamās krāpnieciskās darbības.

6.1.5. *Nākotnes plāni*

Iepriekšējos gados likumdevējiem iesniegtie divi nozīmīgie tiesību aktu priekšlikumi joprojām gaida apstiprinājumu:

- (1) priekšlikums direktīvai par cīņu pret krāpšanu, izmantojot krimināltiesības;
- (2) priekšlikums regulai par Eiropas Prokuratūras izveidi;

Pieņemot šos priekšlikumus, tiktu papildināts un nostiprināts tiesiskais regulējums un ievērojami tiktu pastiprināta cīņa pret krāpšanu, jo īpaši, izveidojot Eiropas struktūru, kurai būtu pilnīgas izmeklēšanas pilnvaras.

6.2. **Uzlabota atklāšana — rezultāti un neatrisinātie jautājumi**

6.2.1. *Izdevumi*

Izdevumu jomā pēdējos piecos gados paziņoto krāpniecisko pārkāpumu skaita svārstības ir grūti interpretēt. Tomēr, izņemot 2011. un 2012. gadu, attiecīgās summas ir saglabājušās salīdzinoši nemainīgas. Tas varētu būt izskaidrojams ar apstākli, ka vairākums izdevumu programmu ir daudzgadu programmas un atklāšanas līmeni ietekmē to cikliskums.

Vadošo iestāžu un maksātāju iestāžu nozīme krāpšanas atklāšanā kopš 2012. gada ir palielinājusies, un nākamajos gados tā būtu jāturpina uzlabot saskaņā ar jauno regulējumu 2014.–2020. gadam.

Krāpšanas gadījumu atklāšanas prakse dalībvalstīs joprojām atšķiras, un Komisiju joprojām satrauc dažu valstu ziņotais nelielais iespējamo krāpniecisko pārkāpumu skaits. Tomēr pēdējos gados ir samazinājies to dalībvalstu skaits, kuras ziņojušas, ka pārkāpumu nav, vai kuras ziņojušas tikai par ļoti niecīgu skaitu krāpšanas gadījumu. Komisija turpinās sniegt norādījumus, lai uzlabotu valstu sistēmu konverģenci un veicinātu informētību par krāpšanu nolūkā efektīvāk aizsargātu ES finansiālās intereses.

2014. gadā Itālija un Rumānija bija valstis, kas visefektīvāk atklāja iespējamās krāpšanas gadījumus lauksaimniecības jomā⁹⁵. Vācija, Polija un Čehijas Republika bija visveiksmīgākās kohēzijas politikas jomā.

Kopumā Vācija bija dalībvalsts, kas visefektīvāk atklāja krāpšanu.

3. ieteikums

Tā kā dažas dalībvalstis turpina ziņot par ļoti niecīgu krāpniecisku pārkāpumu skaitu, Komisija iesaka pastiprināt darbības attiecībā uz krāpšanas atklāšanu un/vai ziņošanu par krāpšanu, jo īpaši tad, ja tās pēdējos piecos gados nav ziņojuša par pārkāpumiem:

⁹⁴ 2013. un 2014. gadā.

⁹⁵ Ungārija ziņoja par vislielāko skaitu krāpniecisku pārkāpumu, kas netika atklāti OLAF izmeklēšanā.

- **lauksaimniecības jomā: Slovākija un Somija;**
- **kohēzijas politikas jomā: Dānija un Luksemburga.**

Komisija ņem vērā dažu valstu, piemēram, Francijas un Spānijas, progresu attiecībā uz ziņošanu kohēzijas politikas jomā, tomēr uzskata, ka šajā jomā vēl daudz ko var uzlabot.

Lai gan ziņoto pārkāpumu kvalitāte bija apmierinoša, to varētu vēl uzlabot, jo īpaši attiecībā uz krāpniecisko pārkāpumu klasifikāciju un ziņošanas laiku, kas uzsvērts, analizējot dalībvalstu atbildes uz aptauju jautājumiem.

Ņemot vērā jaunus noteikumus, kuri šobrīd jāpieņem, attiecībā uz ziņošanu par pārkāpumiem, un atlikušās jomas, kurās jāveic uzlabojumi un kuras Komisija noteica, analizējot dalībvalstu sniegto informāciju, Komisija, cieši sadarbojoties ar dalībvalstīm, sagatavos darba dokumentu par praktiskajiem pasākumiem saistībā ar ziņošanu par pārkāpumiem.

6.2.2. Ieņēmumi — kontroles stratēģiju atjaunināšana

Ieņēmumu jomā 2014. gadā atklāto pārkāpumu skaits un jo īpaši konstatēto summu apmērs ievērojami palielinājās, salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem. Ņemot vērā pārrobežu krāpšanas riskus, Komisija uzskata, ka atzinīgi tiks vērtēta dalībvalstu cieša sadarbība un pārrobežu informācijas apmaiņa muitas kontroles nolūkā. Informācijas apmaiņai par muitas darījumiem, ekonomikas dalībniekiem vai parādiem būtu jānodrošina, ka visi muitas darījumi un ekonomikas dalībnieki tiktu iekļauti pēcmuitošanas kontroles kopās neatkarīgi no preču fiziskās importēšanas vietas vai ekonomikas dalībnieka atrašanās vietas. Informācija, kas saņemta no citām dalībvalstīm, būtu jāiekļauj riska pārvaldībā un tai būtu jāpapildina valstu kopas, kuras tās izmanto riska pārvaldībai. Ja tāda sadarbība nenotiek, tas varētu novest pie finanšu saistībām TPR jomā.

Ņemot vērā 2014. gada rādītājus, var secināt, ka krāpšanas gadījumi un pārkāpumi daudz biežāk tika konstatēti pēc preču muitošanas. Būtu jāpatur prātā, ka vajadzīgas kombinētas kontroles stratēģijas. Tomēr pēcmuitošanas kontroles ir visefektīvākā atklāšanas metode gan atklāto gadījumu skaita izteiksmē, gan konstatēto summu izteiksmē. Pārbaudes, ko veic preču muitošanas posmā, un pārbaudes, ko veic krāpšanas apkarošanas dienesti, ir būtiskas, lai atklātu konkrētus esošas krāpšanas veidus un jaunus krāpšanas veidus.

Turklāt paziņojumi par savstarpēju palīdzību, kas izdoti pēc *OLAF* vadītajām kopīgajām muitas operācijām (*JCO*), ir svarīgs informācijas avots, lai atklātu pārkāpumus darījumos ar konkrētu veidu precēm.

4. ieteikums

Lai izskaustu krāpšanu attiecībā uz muitu, dalībvalstīm vajadzētu ziņot Komisijai par pasākumiem, kas veikti sadarbības pastiprināšanai nolūkā nodrošināt, ka visi darījumi un visi ekonomikas dalībnieki tiktu iekļauti pēcmuitošanas kontroles pasākumu kopā neatkarīgi no tā, vai importētājs ir vai nav reģistrēts fiziskās importēšanas dalībvalstī.

Ņemot vērā muitas pārbaudžu skaita palielināšanos, dalībvalstīm vajadzētu apmainīties ar pieredzi par gadījumiem, kad, veicot muitošanu, muitas pārvaldes īpaši veiksmīgi atklājušas krāpšanu vai pārkāpumus.

1. PIELIKUMS. Pārkāpumi, par kuriem ziņots kā par krāpnieciskiem

(To pārkāpumu skaits, par kuriem ziņots kā par krāpnieciskiem pārkāpumiem, rāda dalībvalstu darbu krāpšanas un citu tādu nelikumīgu darbību novēršanā, kas ietekmē ES finansiālās intereses; tas nav jāskaidro kā krāpšanas līmenis dalībvalstu teritorijā.) Kopsummas atšķiras no 1. tabulas, jo 1. pielikumā nav iekļautas trešās valstis (pirmspievienošanās) un tiešie izdevumi.

Dalībvalstis	Lauksaimniecība		Zivsaimniecība		Kohēzijas politika		Pirmspievienošan		KOPĒJIE IZDEVUMI		IEŅĒMUMI	
	Skaits	EUR	Skaits	EUR	Skaits	EUR	Skaits	EUR	Skaits	EUR	Skaits	EUR
Belgique/België	1	390 000			3	3 230 348			4	3 620 348	26	13 328 963
България	11	506 467	5	772 584	3	883 193	6	3 836 555	25	5 998 799	25	10 549 202
Ceská republika	4	273 589			38	36 394 501			42	36 668 091	0	0
Danmark	3	50 349							3	50 349	2	695 560
Deutschland	6	146 831			65	7 067 858			71	7 214 690	125	6 197 315
Eesti	4	1 053 243			4	1 613 784			8	2 667 026	2	108 304
Éire/Ireland	33	388 420							33	388 420	4	2 249 080
Ellada	12	741 437			13	7 831 942			25	8 573 379	30	8 247 512
España	19	575 743			4	394 452			23	970 195	120	31 610 207
France	17	3 251 655	1		3	2 648 689			21	5 900 344	131	33 788 803
Hrvatska							1		1	0	8	666 342
Italia	54	5 812 888	3	370 654	8	721 271			65	6 904 813	51	54 423 351
Kypros	2	40 462			1	126 316			3	166 778	2	22 192
Latvija	11	715 218			27	7 044 371			38	7 759 590	20	987 566
Lietuva	6	1 603 846			2	283 773			8	1 887 620	14	712 907
Luxembourg									0	0	0	0
Magyarország	178	6 675 246			30	2 111 989			208	8 787 235	7	171 088
Malta	1	61 814							1	61 814	2	326 396
Nederland					3	2 105 339			3	2 105 339	7	414 169
Österreich									0	0	22	3 455 606
Polska	78	31 838 807			45	178 186 064			123	210 024 871	37	3 618 513
Portugal	6	2 633 580	1	28 979	1	2 629 333			8	5 291 891	1	150 068
Romania	53	8 560 882	1	968 733	25	12 173 753	16	3 177 233	95	24 880 600	14	381 856
Slovenija	3	679 525			7	6 779 604			10	7 459 129	11	1 009 264
Slovensko					11	1 102 103			11	1 102 103	3	256 714
Suomi/Finland					1	14 181			1	14 181	3	76 017
Sverige	1	7 543			2	7 755			3	15 297	1	95 624
United Kingdom	5	457 585			10	864 894			15	1 322 478	42	2 676 250
KOPĀ	508	66 465 130	11	2 140 949	306	274 215 514	23	7 013 788	848	349 835 381	710	176 218 869

2. PIELIKUMS. Pārskati, par kuriem nav ziņots kā par krāpnieciskiem

Kopsummas atšķiras no 2. tabulas, jo 2. pielikumā nav iekļautas trešās valstis (pirmspievienošānās) un tiešie izdevumi.

Dalībvalstis	Lauksaimniecība		Zivsaimniecība		Kohēzijas politika		Pirmspievienošān		KOPĒJIE IZDEVUMI		IEŅĒMUMI	
	Skaits	EUR	Skaits	EUR	Skaits	EUR	Skaits	EUR	Skaits	EUR	Skaits	EUR
Belgique/België	10	158 098			85	11 621 149			95	11 779 247	121	6 205 170
България	17	1 657 756	7	328 650	177	28 709 867	45	1 123 649	246	31 819 922	4	185 274
Ceská republika	48	2 606 617	2	11 744	982	290 890 461			1 032	293 508 822	83	11 557 085
Danmark	24	561 984			7	377 068			31	939 051	68	4 647 124
Deutschland	62	3 066 016	1	14 120	282	19 573 297			345	22 653 433	1 338	72 120 974
Eesti	48	1 498 065	9	191 886	53	8 288 471			110	9 978 422	6	140 863
Éire/Ireland	100	3 101 078			131	53 685 650			231	56 786 728	24	2 067 028
Ellada	73	1 582 488			226	107 242 238			299	108 824 726	12	1 292 094
España	417	24 936 676	12	842 444	167	381 229 728			596	407 008 848	288	16 277 914
France	158	27 504 870	9	991 634	170	39 310 735			337	67 807 239	283	28 031 020
Hrvatska							27	171 160	27	171 160	2	130 002
Italia	424	33 068 574	2	16 583	272	71 197 937			698	104 283 094	104	8 707 647
Kypros	19	427 553			4	186 877			23	614 429	9	140 537
Latvija	29	1 010 903			92	12 741 670			121	13 752 573	7	850 644
Lietuva	111	5 852 003	3	50 536	121	36 804 056			235	42 706 595	35	2 212 533
Luxembourg									0	0	0	0
Magyarország	345	19 489 855	2	324 559	190	15 924 460			537	35 738 874	78	2 268 155
Malta	2	57 085			14	981 879			16	1 038 964	0	0
Nederland	140	26 051 920	1	24 892	40	5 181 199			181	31 258 010	389	43 748 347
Österreich	28	504 607			56	2 038 206			84	2 542 812	58	2 761 902
Polska	153	4 780 302	6	847 041	681	121 528 992			840	127 156 335	176	7 725 213
Portugal	240	11 996 191	13	970 392	98	21 202 516			351	34 169 099	54	3 249 925
Romania	691	55 909 860	3	1 156 319	330	40 601 669	31	5 495 019	1 055	103 162 866	61	8 059 449
Slovenija	21	631 982	1	10 620	37	8 952 008			59	9 594 610	8	182 398
Slovensko	37	1 216 977	1	41 065	267	239 883 978	1	718	306	241 142 738	32	1 497 052
Suomi/Finland	26	479 858	5	91 674	12	336 607			43	908 139	32	1 371 455
Sverige	30	831 683	4	82 988	29	1 114 918			63	2 029 589	68	4 063 419
United Kingdom	74	1 935 792	10	594 411	454	41 714 072			538	44 244 275	1 135	572 885 031
KOPĀ	3 327	230 918 791	91	6 591 557	4 977	1561 319 707	104	6 790 546	8 499	1805 620 602	4 475	802 378 256